

పతిదినము వ శతీంప (బడును)

3.

న.శ.నా.మ.సం.వ.త్స.ర.వై.శ్ర.హ.న.శు.ద్ద.చ.వి.తి.ర.

५०७४ २

ఇది మేనాడు, నిక్కాక, కుక్కనమ్మనూ, అలిమూత్రనూ,
 విమిక్తిలిబలమున ధాతువుప్రేమ, కర్తవ్యప్రేమ, యావన
 సుఖమున, సంతాపప్రాప్తిని, నరములపరివర్తనను కలిగించు
 కరత్రసాదము, 2 దబ్బీలు చాను. 20 కు॥ దబ్బీలు. 1-0-0
 అయ్యురేద సమాజ్, పొందూరు, గుంటూరు జిల్లా-

ప్రవ్రాసిన:- పి. డి. సావంత్, ౧౪౪, ఫనస్వాడి నంబు బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No, 144, No. 2. BOMBAY.

స్వదేశీ విజయము

II

అనుభవమున రామమూర్తి అపైర్వ్యదక నికాల్సానా నా సందక తనకున్న యాస్తికతలను ఉదవలెట్టి చురకొంత సాత్తులెచ్చి యంధ్రకాలవైట్టి నిశ్చయించుకొనెను. కనకలింగ మీసంకతియూప రామమూర్తి కిట్టిని నలవలెచ్చెను. రామ మూర్తి గారూ మీకిదికరకే 2 వేల రూపాయలు అప్పులున్నవి. ఇప్పుడు మీకున్న ఆస్తిఅంతాతాకట్టుకెట్టిను ఇక 2వేలకన్న నెక్కువసామ్యమొరకదు. ఆసామ్యమూడ చాలనియెడల వా కను మీయి ముద్రలముగా కట్టవడవలసివచ్చును. కావున మీరింక అప్పులులేనీ తెచ్చివెట్టిటకంటే ఎవరైన భాగస్వా ములుగా జేర్చుకొని నాకెల్లవచ్చు వెకలతో పని జరిగించుట మేలు అని మీరకులు గనవెను. అవును, మీ సలహా మంచి దే గాని మనచే కలిగియున్న వేర నిన్న భయపడిన ప్ర జలు ముయంధ్రకాలయొన్న యాస్తితిరికాదును నీసమయము లో భాగస్వాములుగా జేరకలెప్పుడయి? భాగస్వాములు గా జేరటంబుండును! యంధ్రకాలగిడ నేమైన బుణ మిచ్చుకొని నివ్వదు. దీనికిక నేనూహించుచున్నాను. మనకు టో శేషటో యేవోయొకటి యాదెచ్చుతో తేవలకును. ఏమైన సరే భగవంతునిమీద భావించి పాపానివేడన. కిమ్మట దానమిచ్చు మెట్లున్న కట్టగును. అది చెప్పి రామ మూర్తి తాను గట్టియించుకొనికట్టు కట్టిన రెండుకల రూపాయలునుగాడ బుణములెచ్చి యంధ్రకాలవైట్టి కడి పింప మొదలుపెట్టెను. ఈ సారియొక తనకు లాభము రాకపోదని గట్టిగామిట్టి యెరుదుచూచుచుండెను. అయినను సావనూ రామమూర్తికి దినములు మంచివికాక పోవుటచేతను అనుభవములేమిచే ముఖ్యముగా పూజిత్తుమున భావించుటంబు టచేతను రామమూర్తి పరీకారము జరిగినదికాదు. తనయొలో చిన నివృత్తియొజనమయ్యెను తానింకను నుండేమియో చేయ భోవునున్నాని నిమిష నిమిషమున మననమున నన్నెట్లు సంకల్పసంతోష కరంగాను బుచ్చుదమలవలె నటుమాయ నులై చింతాతరంగాను అప్పురిల్లుచుండెను. అతని యత్నము లన్నియు కష్టములన్నియు చేసిన ఫలంబియు స్వప్నముల వలె యదృశ్యమయ్యెను. రామమూర్తి కిప్పుడు సంపూర్ణ ముగా ఆకాభంగమయ్యెను. మరల నాతనికి దండుగేసంభవించెను. ఇక రామమూర్తి చేయవలసిన తనయభాగ్యమునకు చింతించుచు యంధ్రకాలవనమాసినేనెను. కనకలింగము చెప్పినట్లు ఆతడిప్పుడు అపైర్వ్యదక తనవపుకలసివచ్చెను. బుణ ముల బాధలు కూడ నడచియును పొచ్చుసాగెను. ఇప్పుడు రామమూర్తి వ్యావసయ మెట్టిదక ననుభవించుచున్నదో యెరుగు కర్ణింపగలరా?

రామమూర్తి అక్కగౌరవకు గలవాడును స్వేచ్ఛావర తంతుకును వేరుగా చెప్పవలయునా? అతడు సేకావృత్తిని మిక్కిలి యెగిరించువాడగుటచే పొట్టకూటికితరుల వాక్రయం కక తాకట్టులోనున్న భూములన్నియు నిశ్చయించి బుణము లు తీర్చివేసి మిగిలిన సామ్యతో నేదో యొకవిధమున కాల జేవనము చేయ నిశ్చయించుకొనియెను. భూములన్నగా వచ్చిన సామ్యలో అప్పులు పోగా 500 రూపాయలు మాత్రమే మిగిలెను. ఆసామ్యతో నొక స్వదేశీకస్తుకృతకాలను తెట్టె ను. స్వదేశీకస్తువులన్నియు వెలపియమైన వరుటచేతను నీచ వస్తువులతో సరిపోల్చరావలసివచ్చెను చాలమంది జేతయు లకు స్వదేశీకానరాగము తమకుటచేతను వివిధగా సరకులు తెప్పించి విలాసవచ్చులతో కొంచెమించుమించు వెలలకైన అమృతభక్త తయొద్ద చాలింత తెట్టుబడి సామ్య తేవంకుట చేతను ప్రకటముకట్టలై తగిలెంతలాభము రాక టుంటుంబ జనములు జరుకుటయే కష్టమయ్యెను. అంతట రామమూర్తి చేయుచు లేక భార్యగలన్నియు వేరు రూపాయలకు తాకట్టుకెట్టి ఆ మొత్తమునుగాడ గలిపి వస్తు వికృతకాలను కృత్రిమరచి వ్యాపారమొరధరల కమ్మయి వస్తువుగా వాడు కొనుచు నుండున్దిగలిగి యొక విధముగా కాలము గడుపు చుండెను

ప్రపంచమున కంతకును ప్రభోధకరమైన పాపిపంపక మహా సంకాశమును విరోధా భువనమున నావ్వించెను. నువ్వననుసాను గిరిజి జర్మనీ అస్ట్రీయా ఇంగ్లండు బెల్జియము స్వీడను వార్సే ఆమెరికా జపాను మున్నగు విదేశములమీదనే ఆధారపడియున్న హిందూజాతమున కిట్టింది దినములు కట్టెట్టి చెను. కొన్ని దేశములు యుద్ధనిరుగ్గు ము లగుటచేతను కొన్ని దేశములు శత్రు పక్షమున నేరయించుటచేతను భయంకర

వృత్తుజీవితా ప్రయయాతలై నమూద్ర మార్గముల దుర్గమం బులు గావించిన జలాంతర్గాములగాడి కొడి కొన్ని దేశముల నొలు హిందూజాతమునకు రాకలు ముండుచేతను చాలిన్ని వరకులు వచ్చు సాధనములేక హిందూజాతమున దలి బజారు వెల్ల క్రమక్రమముగా కట్టిపోజొచ్చెను ఇదియే సమయము గదా యని ఆమెరికా జపాను దేశముల చొక సరకు లానుంగు లుల వాక్రమించుకొన జొచ్చెను. అనంతరము నిరర్థమునగు నీద హిందూజాతము తెల్లపోయి పరులకై చేతులు చాలి నోరు దెరుకుని చూచుచుండవలసి వచ్చెను. ఇట్టి సంకల్ప సమయములలో భారత దేశభక్తులు జేతనలైచుటకు ప్రతికాధిపతులు పాగ్రామిక ప్రతిష్ఠాపనులకై పరితపించుచు జేత నులు ను దోర్బంప దొడంగిరి. కొందరు బుద్ధిమంతులు వంగ, మహారాష్ట్ర దేశములయందు తక్కిన ప్రదేశములయందును కొన్ని యంధ్రకాలము స్థాపించి వస్తు విద్యాభివృద్ధి కంఠరాగ్యము చేసిరి. అంధ్ర దేశమునందా కొందరు యువకు లీయద్ధము మున నుత్సుకులై కత్తికొలను పొటుపడుటకు సాగిరంభించిరి.

రామమూర్తి మునుచే యాత్సాహ పూరితుడు. ఇట్టి తనకును నొక వారని యా దేశ ముసిన నాగునా? ఆక డిట్టి మహాత్మజులు దిన సంకల్పకాలము మరల లేననెట్టి దేశము నకు చావురించిన కష్ట మొద్యియు దీర్చుటకా దేశములకొ కింత తొడువడవలయునా? శ్రమించుకొనయెను. రామమూర్తి సంకల్పము కార్యముగా పరిణమించి ఆతడు మనోరథము నెర వేరు సమయము వచ్చింది. ఆ తుభదినను గుమిపించింది. ఇప్పు డొక యత్న మునక అంధ్ర దేశమునకు ముటమార్చియుగా నైనను లేక పరిపూర్ణముగా దీరిపోవుటయే గాక ఇదివరకు నిరం తరవిప్పు కాలమైన భారతమునందా సమగ్రముగా దీరిపో యింది. రామమూర్తి తండ్రి బ్రతికియున్నంత కాలమున ఆత నికి తగినసంతోషము దొరకినదికాదు. కాని పాపమాతకు కొన్ని నెలల క్రిందటనే కాలభర్తమునొంది యుండుటచే రామ మూర్తికిప్పుడు కావలసినంత దృఢ్యములభించింది. కాని మరి యొక గొప్పలోపము కొండవలె గోచరించుచుండెను. ఆలోప మేమి? అది యిప్పుడెట్లుతీరును? అతనికి గలిగినలోపము— ఏదేశమునకైన బోయి పరిశ్రమివద్ద నభ్యసించి. రాజుండుట యే. ఈలోప మిప్పుడు తీవ్రపడికాదు. సాగరములగుండ యుద్ధరంగాలు వ్యాపించి నాకాయాము లపాయకరము లైన యాదినములలో దూరదేశములకు బోవుటయు జేయవల కాదు. చేతననున్న యేజానాకొయిన త్రమన్నను పరిశ్రమ లకును వర్తకములకును పోటాపోటీలు విశేషముగా గలిగి యున్న యాదినములలో సరిగామర్చును విడిచి వారుచెప్పగు. ఒక జేతచెప్పినను నేర్చుకమ్మకందాక అవకాశములేదు. ము నుపటికలనే తామెకారంభించి తనిచేయుదమన్న ముఖ్యీతు డుగాక వస్తువిద్యాభివృద్ధియెట్లుకష్టము గలుగుటయే గాని ప్రయోజనములేదని యువభవమునల్ల స్వయముగా తెలిసికొ న్నవాడగుటచే స్వతంత్రించి విద్యాభివృద్ధి కువక్రమించుటకు సంకల్పమున నొద్దమాయన భయపెట్టుచుండెను. ఇట్టి స్థితిలో రామమూర్తిని యాత్సాహమునొంది నిరాశకెంది చేతులు నలుపుకొనుచు గూరుచుండుటకష్ట చేయవలసిన పనిలేదా? రామమూర్తి ప్రశ్నత్నము సాగిభరించుట తుపాయమలేదా?

రామమూర్తి వ్యావసయము: నికాల్సానామనకు నిరా శకున నెలవు దొరకెను. సంకల్పించిన సత్కార్యము సంపూర్ణ ముగా సాధ్యమగునదిను ఎన్ని చిన్న మును వచ్చినను ఆతడు విడుచువాడుకాదు. అతని విషయమున చక్కగా యోచించి యు జాత్యంతరమున కలదివననిని కొంచెంకొంచెం నిశ్చయించెను. జపానునందే యొకపాగ్రామికకొలకొనని పిలిపించి ముమ్మ డియొక మూలభవముతో విద్యల త్వరలో వస్తువిద్యాభివృద్ధి కువక్రమించెను. బుద్ధిమంతుల కసాధ్యములు లేవుగా! రామ మూర్తి సంకల్పసిద్ధుడగుట కిప్పు డేమభ్యంతరము లేదు. చేతినిండ భవమున్నది. ముఖ్యీతుడైన ని క్కాత లభించెను. దేశము నిండ కావలసినంత అవకాశవార్త ములున్నవి. అక్షులకలది కొట్టుకొలది పునాంధుకలది. విదేశములపొట్టి లేకండ నిర్వహాభివృద్ధి నొందుటకు తగిన యదను సంకల్పప్రయత్నము కిద్దరంచిన వస్తువులనెల భరించుటకు కట్టిపోయిన యుగశ్రతో నెడరుచూచుచు వికాలమైన దేశముండెను. ఇంతకంటే సమపాము లేమికావలయునా? ఇది హిందూజాతమున కిక్కడెచ్చిన వరప్రసాదము. చేసిన యాశి ర్వాదము. అప్పుడే ప్రకృతమైన వస్తువులు కిద్దరునుండెను. వస్తువులకు బజారులో కావలసినంతవెల కలుగుచుండెను. ఇక్కడ నిర్మించబడిన సరకులు అంధ్రదేశమునందేగాక హిందూజాతమందంతటను మెల్లమెల్లగా వ్యాపించి యొగ్గతా పరికరము అభివృద్ధి పరిశ్రమలు కొరవడలేదు దినదినమున

వరంపరగా వచ్చుచుండెను ఇప్పుడు రామమూర్తి యాత్సా హమునకును సంతోషమునకును మేరలేదు

లొలియెటనే రామమూర్తికి విశేషముగా లాభించెను. అది చూచి ధనికులగువా గట్టికులు తమకు భాగమునిచ్చుని యతని వాళ్ళియొక జొచ్చిరి మొట్టమొదట రామమూర్తి యాత్సాహమును జేరకమున నాచి యాజ్ఞాపించినవారే అవ హసించినవారే వస్తువడికప్పుడు తెక్కిరించి ధిక్కరించినవారే యిప్పుడతని యుద్ధ్యమును సంగీకరించుచు వ్యాఘింప సాగిరి రామమూర్తి లాభమంతయు తానే యనుభవించవలయునని యెంచువాడు కాదు. అందుచేత మరొకరికి భాగస్వాముల నుగా జేర్చుకొని యంధ్రకాల పరిశ్రమివచ్చి యుమిత్తోత్సాహ మతో సాగించుచుండెను. లాభమును ముందటికన్న నిధిక్ గా రాసాగెను. లాభ మధికమైన కొలదిని మరొకన్ని యంధ్ర ములు తెప్పించి నభ్యులు, కొవ్వొత్తులు, బొత్తములు మొదల గు ఇతర వస్తువులు కూడ చేయించుచుండిరి. రామమూర్తి యి ప్పుడును చిన్న వాటి నే పీకుడైన శరభలింగమును విడిచిపెట్టలేదు. మొదట తాను నిర్మించిన ప్రకారము వెట్టుబడి నిమిత్తము తానిచ్చిన అప్పుతీరిపోగా విగిలిన లాభము సాను యావత్తు అతనికి యిచ్చి జేయుచుండెను. ఈవిధముగా రామ మూర్తి తన ప్రయత్నమును గట్టికట్టుదలతో నిర్వహించి యు ద్ధము ముగిసివెనుక విదేశముల పొట్టికి పడిపోక కాలూరి ని అచుటకేగాక విదేశీయ వస్తువులకంటే చాకగా నిమ్మటగుడ దగునట్లు యత్నించుచుండెను. ఈవిధముగా రామమూర్తి నిర్దుష్టజేతభక్తితో నిరంతరము కార్యదీక్షతో నిరంతర పరిశ్రమ తో ని సుంద్రవైర్యముతో సంకల్పసిద్ధివిడిచి స్వదేశ విజయ భేరిని మ్రోగించి స్వదేశోద్ధయమునకువిశేషముగా సోద్యుకు చుండెను. ఆంధ్రప్రదేశ్ మైన రామమూర్తి చరిత్రకు భారతీయ లకల్ల మార్గదర్శకమై ప్రకాశించుచుగాక! — మంగిలూడి వేంకట శర్మగారు.

వంగరాష్ట్ర కావనసభ — సభ ఈనెల 15వ తేదీని మరల నమాచేశవయ్యెను. బడ్జెటుచర్చ సాగించబడినది. సభాసభ్యు లిరువురులయిన, బిట్టను గార్ల ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. జేతమునం దు తప్పుకువార్తలు ప్రకృతింబుచున్నవి. ప్రజలు వార్తాపత్రి కల జనువకపోవుటచే నీవార్తలను నమ్ముచుండిరి. ఇట్టి మోస మునలోలగించు నిమిత్తమై రాజప్రతినిధికివచ్చు కంటినార్తలు జేతభావలలో ప్రయించి పంచాయతీలవ్యా గ్రామములు మున్నగువానియందు వ్యాపించజేయుటకు ఖచ్చిత వ్యతి లేకంచినవార దీనిగదానింకతలెనని యయచుగాక సమాధానము చెప్పిరి. బంగళామునజేయవాధా సంకల్పమున బిట్టను గారిట్లు సమాధానముజెప్పిరి. బిట్టరాంబురాలలోజేయవాధానివారణ నిమిత్తము నుమారు 80 లక్షలు వెచ్చించబడినవి. ఈకాంతి పరమయందు బంగారాలో 1800 నుండి పంచాయతీల 21000 నుండి ప్రజ జేయవాధానుండి కాపాడుడిరి. బిట్టలలో 8000 నుండి పంచాయతీల 4000 నుండి ప్రజకు సంకల్పము చేసిరి. ఇంతటితో చర్చ ముగిసింది.

పురుచ్చేరి వార్తలు. పురుచ్చేరిలోనున్న యూశోపియనును యూశేషియ నును బెట్టనే నేనగా కేరవపియన్ను గనుక యెవరును పట్టణమును విడచి పోనూడదని పురుచ్చేరిగవర్నరుగారు ప్రక టించిరి. పురుచ్చేరి సమీపమునకును గాగియమునందలి ఉక్కో గులయొక్కయు, విద్యాధులయొక్కయు సౌకర్యముగౌరకై పురుచ్చేరినండి కూడపక్కమునకువక్షిణియండియా రెయల్వే కంపెనీలోక మోటారుబండిని యా నెలారంభము నుండియు నడుపుచున్నాడు.

సుగుణ విలాస నభ ఈ సభవారిచే ఈనెల 9-వ తారీఖు ఆదివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు విశ్వయో పల్లికుహలునందు నంద నారు చరిత్రము అను నాటకమును తెనుగున ప్రదర్శింతురు. టెట్టు.—పురుషులకు య. 3,2,1, 0-8-0. స్త్రీలకు య. 1-0-0, 0-8-0.

చెన్నపురి శాసనసభ

నిన్నటివార్త.

ఇమ్మిగ్రేషన్ డిపార్టుమెంట్ విషయమై శేషపిల్లె గారు తీర్మానము పాపించిన సందర్భమున ఆసరలిఖిత గార్హస్థ్యము ప్రేసరుగారు మాట్లాడిన వివర సభ్యులు సలాహరములకు లేచిరి. ఫలాహరములైన తరువాత సభ మరల సమావేశమై చర్చ ప్రారంభించిరి.

ఆసరలిఖిత కమిషన్ మోషన్లు జారయ్యగారు తీర్మానమును బలపరచుచు వారి నామోదించుటకు దొరతనము వారిని కోరిరి.

ఆసరలిఖిత ఆర్. వి. కృష్ణరావుగారు నిర్బంధ వాగ్దత్తవ్రతమునందు అనిర్బంధ సేవక పద్ధతియందును కూలీలు మోసపుచ్చుటపై కంట్రాక్టుల కివ్వబడుచున్నారనియు, అనిర్బంధ సేవక పద్ధతియందు ఈ మోస మెక్కువగా నున్నదనియు చెప్పి మద్రాసునందలి 87 నిదర్శనములను జూపిరి.

కూలీలు దూరదేశమునకు బోయినవెళత వా రేయే మరతుల క్రింద పనిచేయుటనీ యందునో డిపోలయొద్ద ఆసధికార జనులు కూలీలకు తెలియజెప్పటం యవసరము. ఈ తీర్మాన మోషాదించుటకు బాలక పోయినను దొరతనమువారి సరియైన యొప్పకొనకలయులని కృష్ణరావుగారు రిని.

ఆసరలిఖిత మూర్తెడుగారు కూలీలను కంపు విషయమున దామేమియూఁ జెప్పలేకపోయినను, ప్రైయిటు సెటిల్ మెంటులకును సింహాశ్రయమునకు బోవుకూలీలు ఇక్కడికూలీల కంటే అవ్యవస్థకులే యని తా మనభరమున గమనించినని చెప్పిరి.

ఆసధికారజనుల కమిటీవారు కూలీలు డిపోలయొద్దవేరి వాకిటికిందనుచునుటకులన ఆశేషములైన చిట్కలుగలుగునగాని ప్రయోజన మేమియునుండఁజాలదని మూర్తెడుగారు రిని.

సర్ ప్రాంసీనుస్మింగుగారు మూర్తెడుగారి వాదమును బలపరచుచు ఫీజీ, బ్రిటిషాడు మొదలగు దీవులకు కూలీలు పంపిన పోవుటనుండిదనియు, వారుతిగిరచ్చునపుడు విశేష జేహులయొన, ధనవంతులుగను వర్తనయొనఁ జెప్పిరి.

ఆసరలిఖితకామ్రీగారు అనిర్బంధమైన కలస విషయమున దొరతనమువారి విధమైన జోక్యము చేసి కొనఁ జలయకొన లేదనియు అట్టియెడ ఇమ్మిగ్రేషన్ అట్టయందు దొరతనమువారి యధికారమును కృత్రిమేనీ, రాష్ట్రము బయట నుండి కలసపోవు విషయము దొరతనమువారి ఆధీనముకొంద నుండునట్లుచేయుట మంచిదనియు చెప్పిరి.

ఆసరలిఖితకామ్రీగారు ఈక్రింది విధమున ఇమ్మిగ్రేషన్ అట్ట సవరణకు నూచించిరి.

“రాజధాని బయటనుండి కలస కంపువిషయము దొరతనమువారి ఆధీనము క్రింద నుండవలయుననియు ఆసధికార భారతీయ ప్రతినిధులు కొందరు డిపోలయొద్దనుండి కూలీలు బయటికి పోకముందువారిని పరీక్షించుట యొక్రమనియు కానన సభవారు తలఁచుచున్నారు.”

కూలీల దేశభాషాముఖ యజమానులకు తెలియజేయుట చే, వారు కూలీల సాధకబాధకము తెలుగఁజాలరని కామ్రీగారు రిని. ఆసధికార భారతీయ ప్రతినిధులు కూలీలతో మాట్లాడునాడదని చెప్పబడినది. దీని విషయమున కామ్రీగారు కామ్రీగారి యభిప్రాయముతో నేకీభవించక వాదించిరి. విశేషములనుండి వచ్చు జనులందఱను, అచ్చటి జనులతో మాట్లాడవచ్చును, గాని మన జనులపోయి వారితో మాట్లాడనూడదు. మన జనులు కోగాదులచే బాధనొందుచు నుండును. మన కూలీలను రక్షించుటకొకటి యీ తీర్మానము ప్రతేజవెట్టుబడినది. దీనిని దొరతనమువారి రంగీకరింపనియెడల, వారు శత్రుపాతులని యనుకొందును.

ఆసరలిఖిత రెడ్డియూగారు ఈసవరణను బలపరచిరి. గవర్నరుగారు సవరణ తీర్మానమును సభ్యులకుఁజదివి వినిపించిరి.

ఆసరలిఖిత కామ్రీగారు ప్రైయిటు సెటిల్మెంటును సింహాశ్రయము, ఎమ్మిగ్రేషన్ అట్టతో సంబంధించినది కావని యూ, ఇందువలన ఈసవరణ ఆమోదించఁజాలదనియు చెప్పిరి. ఒకానొకప్పుడు ప్రైయిటు సెటిల్మెంటులకు కలసపోవు ఓ దొరతనమువారి ఆధీనమునందుండెను. కాని ప్రస్తుత మాద్యతి తీసివేయఁ బడినది. సింహాశ్రయమునకును ప్రైయిటు సెటిల్మెంటులకును కలసపోవుట తమయాధీనులను బంధుకొనటకు ఇండియాదొరతనమువారి రంగీకరింపరాదు.

అంగీకరింపజో తాము చెప్పఁజాలమని కామ్రీగారు రిని. కా అది దొరతనమువారి యాధీనమునం దుండుపద్ధతిని తాముమోఁతుమని వారు చెప్పిరి. నిర్బంధ వాగ్దత్తముకొంద ఆసధికార ద్వారాగమును తొలగించుటకు దొరతనమువారుకులై యున్నవారు. ఆసధికార భారతీయ ప్రతినిధులు డిపోలయొద్ద కూలీలను పరీక్షించు పద్ధతిగూడ వారంగీకరింపఁగలరని కామ్రీగారు యభిప్రాయము.

దొరతనమువారికి సభవారి మొదటి విజ్ఞానము ఎమ్మిగ్రేషన్ అట్టకు సవరించుటయేను దాక్షత్యముగారు రిని. కూలీల డిపోలయొద్దను దొరతనమువారు తమ యాధీనమునం దుంచుకొనట కంగీకరించుట రెండవ విజ్ఞానము. “మా యధికారమును దీసివేసి మమ్ము నిలుమింపుడు. మేము తక్షణమే కలస విషయమై కూలీలతో ప్రవర్తింతుము.” మూర్తెడుగారు వాద మసాధారణముగా నున్నదని నాయరుగారు నడిపిరి.

అప్పుడు శ్రీ గవర్నరుగారు డిపోలయొద్ద ఆసధికార భారతీయ ప్రతినిధులు ప్రవేశించుట కధికారములేదని చెప్పిరి. అ స ధికార ప్రతినిధులు కూలీల యాగోగ్య స్థితిగతులను పరీక్షించు మిషన్ డిపోలయొద్ద బ్రవేశించ వచ్చునని నాయరుగారు రిని. సభ్యులయభిప్రాయమునకును దొరతనమువారి యభిప్రాయమునకును భేదములేకున్నను, దొరతనమువారునిర్బంధ వ్రాత విషయముననే ప్రసక్తి ప్రయ్యకొనఁగలగుదురు. నిర్బంధ వ్రాతమింకనెందుననున్నదనియూర్తె గవర్నరుగారుకలయూలదాని నెట్లుయినను సభ్యులకొనకలయుననియు ఇండియాదొరతనమువారు తోకమున కంటిటిని బ్రకటించిరి. మద్రాసు దొరతనమువారు దీనిని కొనపొగించుటకు ఇండియాదొరతనము వారికి తోడ్పడవలసి యున్నారు. తిరువనావల్లి డిపోలో కూలీలను పరీక్షించు వారిని కొందఱిని నిలుమింపఁగలిగితిమని కామ్రీగారు రిని. ఈ తీర్మానము జయించినను జయింపకున్న ను అధినివేశాధికారులతో శ్రేయేకములగు నేర్పాట్లుచేసికొని ఇట్టి పద్ధతిని మనముతప్పక నవలంబించ వలయునని కామ్రీగారు చెప్పిరి.

కామ్రీగారి సవరణ సభ్యుల యంగీకారమునకు వచ్చి ఓడిపోయినది.

జవాబు.

ఆసరలిఖిత రావుబహదరు శేషపిల్లెగారు రిట్లు జవాబిచ్చిరి. డిపో అధికారులతో దొరతనమువారు జోక్యము చేసి కొనఁ జాలరని కామ్రీగారి యభిప్రాయము. దీని విషయమై జవాబిచ్చుట కష్టము. ప్రైయిటు సెటిల్మెంటు, సింహాశ్రయములకు పోవు కలసవై దొరతనమువారి కెట్టి యధికారమును లేదని కామ్రీగారు తమ విజ్ఞానములకుఁ జెలిసికొనిరి. అట్టి మహాధికారము అధినివేశాధికారుల కున్నదని వారు చింతించుచున్నారు. మద్రాసు దొరతనమువారు ఈ అట్ట సవరణను ఇండియా దొరతనమువారికి నూచించిన వారు గానుండును. సర్ ప్రాంసీనుస్మింగుగారు వాక్యములు పిల్లెగారి కాశ్యర్యమును గలిగించినది. స్మింగుగారు రాజప్రతినిధిగారి యుపస్థానమును ఆంధ్రాగారు, పియర్సుగార్ల రిపోర్టును జూచిన వారికి సంగతి సందర్భములు తెలియునని పిల్లెగారు రిని. డిపోలయొద్ద కమిటీవారు స్వతంత్రముగా విచారించుట కధికారము గలిగియుండునట్లు చేసినయెడల దొరతనమువారి హిత వాక్యముల నంగీకరింతుము. దొరతనమువారుకు దమతో శక్తి భవించి ఈ తీర్మానము నేల యంగీకరింపరని యీ తీర్మానము నంగీకరించుటకు కామ్రీగారు కేమి కష్టము గలదనియు పిల్లె గారు రిదిగిరి. “ఈ తీర్మానమును నేనెందులకు తిసి వేయుదును ?”

అధినివేశాధికారుల ప్రతినిధులతో మాట్లాడగా నెట్టి యేర్పాట్లు చేయుటకును పీటు గాకుండుటచే ఈ తీర్మానము నకు సమ్యుతింకజాలమని కామ్రీగారు రిని. ఆకల సాయంత్రము 3-55 గంటలకు తీర్మానము సభ్యుల యంగీకారమునకు వచ్చి ఓడిపోయినది. 8 మంది సమ్యుతించిరి. 20 మంది సమ్యుతింకలేదు. రాదిగ్గుకు, ఫ్రేజరు, బార్నరుగార్లు తటస్థముగానుండిరి.

వరసతి సంఘములు.

భాగములతోను, ఎంతో కొంత జవాబువారితోను వెట్టిన వరసతి సంఘములకుండు నిబంధనలతో నిర్వచించి నట్లు సగము సామ్యుగాక, పూర్వమువలెనే నాల్గవంతు నిక రాదాయమును నియన సామ్యుగా జేర్చవలసియుండును. ఆసరలిఖిత వి. ఎన్. ప్రానివాకామ్రీగారు తొలి తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి.

వది నెలలకు సంఘములు (డబ్బు వెట్టుబడి వెట్టు సంఘములు) వ్యవసాయవాకలకు సంబంధించినది 20; వ్యవసాయ వారులకు సంబంధములేనిది. 97 సంఘములుకలవు. వీనినినూతన నిబంధనలు వర్తించుచున్నవి. సాధ్యమైనంత కిప్పుముగ నిలువ సామ్యును చేర్చుటయే క్రొత్తనిబంధనల యుద్దేశము. ఇది యంతయు మంచిదేకాని సంఘములకు మూలధనమువచ్చు నూత్రిములు కూడ చూడవలసి కామ్రీగారు నెలవిచ్చిరి. లాభములలో సగము నిలువసామ్యులలో వేసినవోభాగ సామ్యులకు వంచివెట్టుట కేమిమిగులును? బోలెడు సామ్యు పోసికొని భాగములు కొనుక్కొనవారికి వడ్డీ గట్టవలసి యుండును. నూటికి 9 రూపాయలవంతున భాగ సామ్యులకు వడ్డీ ఇయ్యవలసిదని దొరతనమువారి చేర్చుచిరి. కాని క్రొత్తనిబంధనలప్రకారము నెలటలుబ్యాంకులు, నూటికి 7రూపాయలకంటే ఎక్కువ వడ్డీనిఇయ్యజాలవు. ఆయాపట్టణములలోని 97 బ్యాంకులను ఎన్నియోచిట్కలు పొందవలసియుండును. ఇప్పుడున్న ఫిలి గతులలో వీరిలో 47 సంఘములు ఆకలలాభమునే పంచి వెట్టలేకపోయినవి, తక్కినవి నూటికి 7 మొదలు 7 వరకువంచివెట్టి నవి. క్రొత్తపద్ధతులవలన మరియెన్నియోచిట్కలు సంఘాభివృద్ధికి ప్రతిపాదముగ నుండును.

వరసినా ఆయ్యగారు.

వి. వి. వరసినా ఆయ్యగారుకూడ నిట్టి తీర్మానమునే ప్రతిపాదించవలసింది. వారీ తీర్మానమును బలపరచి క్రొత్తనిబంధనలను ఆగవయములలో జేసినని నెలవిచ్చి యుద్ధమువలన సామ్యు నిలువనిషయమై వదులుచు ఇబ్బందులను పేర్కొనిరి. మూర్తెడుగారు.

వీరు తీర్మానమును బలపరచి వీరికల నిలువధనమునకు భంకరముగ నుండునది.

రామానుజాచార్యులవారు ఈవిషయమై వంధకోజము మునిపిపాలిటి వారొకమహాశన పరిషత్తుండరియు, క్రొత్త నిబంధనల నమలులొనికి వెట్టినయెడల భాగసామ్యము ఎరిడబ్బు వాతతీసికొనిపోదురనియు, అప్పుడు బ్యాంకుపరిమాను కొని కూర్చుండవలసి వచ్చుననియు వీరుచెప్పిరి.

కామ్రీగారు.

ఆసరలిఖిత కామ్రీగారు దొరతనము వరుమున సమాధానముచెప్పెను, నీవిషయము చాల చిక్కులతో కూడినది. కేవలము భాగసామ్యుల లాభాలాభములే మాచి మాట్లాడ కూడక. సంఘములు కాశ్యర్యముగ నిలువ తొక్కుకొని యుండుటకుకూడ యోచింపవలెను. జవాబువారికి తగినంత నిలువ సామ్యు సంఘములకుండవలెను. చాల సంఘములకు తగినంత నిలువధనము లేక. క్రొత్త నిబంధనలవలన బోలెడు మూలధనము రాదుకుటల వాస్తవమే. తగినంత నిలువధనము వచ్చేవరకు కొద్దిపాటిలాభముతో తృప్తిపొందుట సంభావ్యముగ నుండదా?

రామఆయ్యగారు.

వరసతి పద్ధతివలన వెట్టినబ్యాంకులవీరులకు ఉపయోగకరముగ నుండును. కావున వారిని మరింతయభివృద్ధి తొనికి తీసికొని వచ్చుటకై అవ్యుచ్చివసామ్యు పోషించవలెననట్లు నిట్టములచేయుటయుగాని నిలువసామ్యు వృద్ధి చేయకూడదు. ఈక్రొత్తపద్ధతి ఇదివరకు ఉత్సాహముతో పనిచేయుచున్న వారినంతోవమును చర్చుచున్నవని వీరుచెప్పిరి.

కామ్రీగారు.

బొత్తిగ చిక్కులలోనున్న సంఘములు సగానికి సగము సామ్యుగాక నాల్గవంతు తక్కువకాకుండ నిలువసామ్యుల చేర్చవలయునను క్రొత్తనిబంధనమును ఇదివరకున్న వారినికలిపెదమని వీరుచెప్పిరి. దొరతనమువారి యనుమతియొక చిక్కులలోనున్న సంఘములకు రిజిస్ట్రేరిట్లు కా. క్షనుచేయవచ్చును కామ్రీగారు.

వీరు తమతీర్మానమును రద్దుజేసికొనజాలమని చెప్పి క్రొత్త నిబంధన చేర్చదమని కామ్రీగారు చెప్పిన సంగతులవలన, కొన్ని చిట్కలు తీసినను, అసలు నిబంధనలన చాలన ప్రకరముగ నుండునని. తీర్మానము సభ్యుల యంగీకారమునకు వచ్చి ఓడిపోయినది.

సలు మేజిస్ట్రేటులు.

ప్రస్తుతము సలు మేజిస్ట్రేటులను నియమించుచున్న కద్దతిని మార్చి తిన్నగ న్యాయవాదులతోనుండి నియమించవలసినదని వి. వి. వరసినా ఆయ్యగారు ఒక తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు సలు మేజిస్ట్రేటుల స్థితిగతులను బాగుపడుటచే తాము ఈతీర్మానమును వెచ్చితిమని నెలవిచ్చిరి. సబార్డినేటు క్రిమినల్ కోర్టులలో న్యాయము సరిగా జరుగుట లేదు. న్యాయాధికారులకు ఉండవలసిన అన్ని లక్షణములును వచ్చితిర గలుమేజిస్ట్రేటులకు లేవు. ఇప్పుడు పరిపాలన జలుగుచు

న్న మాట నిజమే. కాని ముఖ్యమైన స్వాతంత్ర్యములలో ముఖ్యమార్గములను కొన్నిటిని తొలగించుచున్నాడు. కొన్ని కొన్ని కేసులలో స్వాతంత్ర్యము జరుగుటలేదు. మేజిస్ట్రేట్లుకు స్వాతంత్ర్యము పరిమితముగ ఉన్నది. ప్రజలకు స్వాతంత్ర్యము గలగలగా లేదు. దొరతనమువారి కధి. ఇప్పటి లాపాలకులకు లొంగిపోయిన ప్రస్తుత పద్ధతులను దీనివేనీ, స్వాతంత్ర్యము తెలిసిన వారిని మేజిస్ట్రేట్లుగా నియమించుటయును.

అసలది ఆర్. వి. క్లెగ్గారు దొరతనమువారి కత్తులను సమాధానముచెప్పిన తీర్మానమును గట్టిగా ఎదిరించిరి. సముమేజిస్ట్రేట్ల వర్తన మునుగూర్చి తేనిపోనిత వ్రాసినచో అయ్యురగాను చెప్పినాక వీరికాధారములేవో వారికి తెలియవచ్చుట లేదని వారనిరి.

తమ మట్టుకు దాను ఎనిమిది సంవత్సరములు నేలములో సముమేజిస్ట్రేట్లుగా పనిచేసియుండిరి కాని మేజిస్ట్రేట్లు అసమర్థులని ప్రతిపాదనల వాదమును దానుంగీకరింప లేదు. తాలూకా మేజిస్ట్రేట్ల కొంటెంట్లును రివిన్యూ ఇన్స్పెక్టరులును ప్రస్తుతము మేజిస్ట్రేట్లుగా నియమించబడుచున్నాడు. ప్రస్తుతము 157 వి. ఏ.ఎ., ఒక ఎం. ఏ., 11 వి. ఏ. వి. ఎల్. జన సముమేజిస్ట్రేట్లుపదవులకు నియమించబడినది తెలియుచున్నది. రివిన్యూ ఇన్స్పెక్టరులనుండి నియమించు పద్ధతి 1911 సంవత్సరమునందు వచ్చినది. అప్పటినుండి 107 గుర సముమేజిస్ట్రేట్లుగా నియమించబడినది. వీరిలో 4 మందికి భాషయు చేయబడినది. వీరిలో ఒక ఎం. ఏ. వి. ఎల్., ఒక వి. ఏ. ఎల్. టి., 2 వి. ఏ. వి. ఎల్.లు, తక్కినవారు వి. ఏ.ఎస్.గారు. ఇంతకంటే విద్యార్థులకు వేరొక కాఖమండి దొరతనమువారు తీసికొని రావలసివచ్చెను. వి. ఏ. వి. ఎల్. అయి యొక తొలికించు కొనన మార్గములేత ముఖ్యము ఘరానాగా ఉండఁ జాలని వా కమ్మకము. ఇంతరకం తీసుకొని వర్జీయిండియే మేజిస్ట్రేట్లు నియమించబడు పద్ధతి మార్చినందున ప్రజా జనముగలగదు. ప్రజాజన మట్లుండగా ఎన్నియో అసంధ్యములు గలుగును. కేసులు స్వాతంత్ర్య పరీక్షకును దుర్మిత్యులైన వారిని మేజిస్ట్రేట్లుగా నియమించిన యెడల, అసభ్యము గలిగిన విద్యార్థుల కన్యాశుల్కములు కలుగును.

సరళిచేయవలెనని కొంతమంది సమాధానము చెప్పిన వెనుక తీర్మానము సభ్యుల యంగీకారమునకువచ్చి ఒకపోయినది. అప్పటికి 5-80 గంటలైనందున సేటికి సభ ముగిసినది.

ప్రశ్నోత్తరములు.

కా. రా. బి. వి. ఎస్. శర్మగారు.

96 ప్రశ్న.—(1) తిరుచనాపల్లి ఘాటీకంట్రాక్టుకు మీద మోపబడిన దొంగతనము నేరమును గురించిన రిపోర్టు వచ్చినది కదదిననభిలో కా 114-వ క్రిక్కుకు జవాబిచ్చుచు చెప్పియున్నాడు. అరిపోర్టుకు ప్రకటించెదరా? (2) అవిషయమై యేమియాజ్ఞాబోధించబడినది?

98 జవాబు.—12-వ క్రిక్కుకు జవాబు చూచునది. [ఉచితమైన యాజ్ఞలు బోధించబడినవి. వానిని ప్రకటించెడి యాజ్ఞము లేదు.]

97 ప్రశ్న.—(1) ప్రభుత్వోద్యోగులు నివసించు నిమిత్తము ప్రభుత్వమువారు కట్టించిన కట్టడములకు మొత్తము మీద సీరావధానిలో నెంతసొమ్ము కచ్చయినది? (2) వాని కలన మొత్తముమీద నెంత యాదాయము వచ్చినది? (3) 1914-15 వ సం॥ వ రాష్ట్రీయకోశమునుండి యందుకై నికర మొంత వ్యయపడినది? లేదా, యెంతలాభము వచ్చినది?

97 జవాబు.—(1) అట్టికట్టడముల నిమిత్తము 1914-15-వ సం. వర్యంతము రు. 85,47,845 లు కచ్చపెట్టబడినది. ఈ కట్టడములలో కొన్నిటికి వాడుగలేదు; కొన్నిటి వాడుగ తక్కువగా నిర్ణయించబడినది. (2) & (3) 1914-15-వ సం॥ వ అన్నికట్టడములమీదను రు. 1,38,316 ల యెడ్డ వచ్చినది. రాష్ట్రీయకోశమునుండి రు. 50,718 ల వస్తువులూరీ చేయబడినది.

98 ప్రశ్న.—(1) గంజాను విశాఖపట్టణము గోదావరి యెడెస్సెలలో క్రజలకును లోకల్ ఫండువారిని క్రైస్తవ వారిని తదితరులకును కలయికనందుండి కూలివాండు దొరకు చున్నారా? లేదా? (2) అయేడెస్సెలనుండి అస్సాను తోటలకును తదితర స్థలములకును ఎంతెంతమంది కలసగొనిపోయిరి? (3) ఉత్తర హిందూస్థానమునది తోటల యజమానులు ఎవరు నిషేధించెడి నిబంధనలలో నెట్టి మార్పులు కొరతనవి

నూచించినారా? (3) అక్కడి పోడు ఆ గా కొండ వర్గపా యమును మాన్పించుటకున కలసపోవు సంగతి యెక్కడైనదా లేదా? (4) ఆ ప్రదేశములలో ప్రభుత్వపు దొంగ త్యాసలను కేసుల ప్రభుత్వములు చేయుచున్న వా? అవి యెవ?

98 జ.—(1) విశాఖపట్టణము ఏడెస్సెలలో కూలి వాండు గున్నది గానున్నట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. గోదావరి గంజాను ఏడెస్సెలనుండి అట్టి రిపోర్టులు రాతేను. (2) ఇంతకంటే మర్యప్రదేశములనుండి అస్సానును కలసపోవుట నిషేధించబడినది. ఇటీవల గంజాను విశాఖపట్టణము ఏడెస్సెలలోని కొన్ని భాగములనుండి కలసపోవచ్చునని 1916-వ సం॥ జనవరి 6, ఫిబ్రవరి 12 తేదీలలో ప్రకటించబడినది. (3) మర్యప్రదేశములకు ప్రత్యేకపు లెక్కలు లేవు. (4) ఫోర్టు సెంటుబార్ని గెజెట్ నందు 1916-వ సం॥ జనవరి 6, ఫిబ్రవరి 12, మార్చి 14 తేదీలుగల ప్రకటనలలో అస్సాను కలస నిబంధనల క్రాంతిమార్పులు ప్రకటించబడియున్నవి. (5) ప్రభుత్వమువారి కాసుమాచారము తెలియదు. (6) రాజులు మొదలైనవి యేర్పాటుచేసి ఏడెస్సెల సభివృద్ధిచేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

99 ప్రశ్న.—(1) ఎంతకాలములో ప్రభుత్వమునకు సభ్యులకు మొక పొరంధపాతకాల చొప్పున స్థాపించబడినది? ప్రభుత్వమువారు పరిగణించుచున్నాడు. (2) అట్టి పాతకాలల యుపాధ్యాయుల జీతముల నిమిత్తము ప్రతిసంవత్సర మెంతకచ్చును?

99 జవాబు.—ప్రభుత్వమువారి కట్టి యంచకా లెక్కలేమియు కయారు చేయలేదు.

100 ప్రశ్న.—సర్వే కమిటీవారు తమ రిపోర్టు నందు 88-41 కలములలో పెద్దయువ్యోగుల యేర్పాటును సంస్కరింపవలెననియు, వారి జీతములు మెచ్చింపవలెననియు సిఫారసు చేసియున్నారనియు. (1) ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారు తమ సిఫారసులను హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారికి పంపుటను, పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషనువారి రిపోర్టు ప్రకటించబడి విమర్శింపబడునంత వర్యంతము నిలిపివెట్టెదరా? (2) ప్రభుత్వమువారిని విషయమై సత్వరముగా చర్యతీసికొనవలెదల, తమ సిఫారసులను హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారికి పంపక పూర్వము, తమ యేర్పాటులను ప్రకటించెదరా?

100 జవాబు.—(1) ప్రభుత్వమువారు పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషనువారి రిపోర్టు ప్రకటించబడునంత వర్యంతము చేయించెదరు. (2) హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారికి సిఫారసుల పంపక పూర్వము తమ యేర్పాటులను ప్రకటించెదరాని, ఆ విషయమై యియ్యబడు సలహాల వాలోంచెదరు.

101 ప్రశ్న.—ఈ సదుమ మదరాసు వెస్టును మిషన్ కాలేజిలో జరిగిన గలభాను గురించి సంపూర్ణమైన విచారణ జరిపి రిపోర్టు చేయునట్లు ప్రభుత్వమువారు రాజ్ఞాపించెదరా?

101 జవాబు.—ఈ సంవత్సరములో సమస్త విషయములను తమకు తెలియునని ప్రభుత్వమువారు నమ్ముచున్నాడు. విచారణ గాని రిపోర్టుగాని యవశ్యమని వారు తలఁచబారు.

102 ప్రశ్న.—ఈ క్రింది విషయములలో ప్రభుత్వము వారేమి యేర్పాటులుచేసినారు? (1) ఈ రాజధానియందలి పారిశ్రామికాధారములకు వ్యాపారానుకూలములను విచారించి కనుగొనుట. (2) పారిశ్రామికాభివృద్ధి, వర్తకాభివృద్ధి (3) 1. సాంకేతిక 2. పారిశ్రామిక నిద్యావ్యాపనము.

102 జవాబు.—(1) & (2) ఈ క్రిందిపారిశ్రామిక పరిశోధన యుక్తమింపబడినది: 1. నూనె యెత్తుట, 2. వెనకల్లు చేయుట 3. అద్దములుచేయుట 4. కాకిరపుగుట్ట తయారుచేయుట 5. నున్నుచేయుట 6. నున్నుపు ఇటుకలుచేయుట 7. చెయ్యిగుర్రముతీయుట. ప్రస్తుతము నుటియే యేర్పాటులును చేయబడలేదు. (3) మదరాసు ఇంజనీరింగ్ కాలేజిలో కొత్త యేర్పాటు కలిగించి దాని సభివృద్ధిలోనికి తీసికొని వచ్చుట కొక స్క్రిము ప్రజ్ఞాపెట్టబడుచున్నది. మెకానికల్ ఇంజనీరింగ్, కేరళనీ, రంగులవేత నేర్పెడి మునుపైకెక్కిల్ ఇన్స్టిట్యూటునకు కొత్త కట్టడములు తయారుచున్నవి. లోకల్ ఫండు మక్రమపునకు సంబంధించి కాకిరాడలో మెకానికల్ ఇంజనీరింగ్ పాఠశాల పెట్టుట కేర్పాటు జరుగుచున్నది. మదరాసునందు తొల్లవ్యాపారము నేర్పెడి పాఠశాల పొరంధింపబడినది. కర్నూలుగారులలో పనిచేసెడి అప్రెంటిసులకు మెకానికల్ ఇంజనీరింగ్ నేర్పెడి వర్తక పాఠశాలను మదరాసులో స్థాపించుటకు ఏర్పాటు చేయబడుచున్నది. విశాఖపట్టణము తంజావూరు కొయిలు కూనలలోని ప్రైవేటు పరిశ్రమ పాఠశాలల సభివృద్ధిచేయు

నేర్పాటును ప్రభుత్వమువారు తోచించుచున్నాడు. పారిశ్రామిక సాంకేతిక పాఠశాలలను స్థాపించి జరపుటకుగాను పరిశ్రమల క్రిక్కుకు సాంకేతిక విద్యార్థినింధనము తయారు చేసిరి; అవి యాలోచనలో నున్నవి.

103 ప్రశ్న.—(1) మదరాసునందలి తొల్లపాఠశాలలో ప్రయోగభాగమును నేర్పెడిమిత్తము ప్రభుత్వమువారిచే నియోగించబడిన కేంద్రకంపెనీవారి యువ్యోగి కేపాటి విద్యాధిక గుణాధిక్యము గలదా? (2) వచ్చెడి సంవత్సరముగూర్చి గాత లేఖందునప్పుడు వారిస్థానమున కమర్షులకు నిత్యము నియోగించుట కేమిప్రయత్నములు చేయబడినవి?

103 జవాబు.—(1) అయ్యువ్యోగికి సాధారణవిద్య యే మాత్రమునప్పుడే ప్రభుత్వమువారిచే తెలియదు అతడు కేంద్రకంపెనీలో మేజిస్ట్రేటుగా నుండెడివాడు. (2) గుర్తీ గారు లేఖందుకాలములో మరియొక ప్రత్యేకకాన్ఫరెన్సు నియోగించుట కుద్దేశించబడలేదు. ఇంగ్లండునందును భింసినట్లయ్యెను మును సంపాదించిన యుపాధ్యాయులకు గుర్తీ గారు వచ్చు సంతకము లాల్పాలింపగా నియమించబడినారు.

ప్రశ్న.—కడచిన గళలో నా 116-వ ప్రశ్న కియ్యబడిన జవాబునందు మేర్పాటబడిన చదువు, నల్లు పరిశ్రమల నిదర్శన ప్రయోగము జరపుట ప్రత్యేకకాన్ఫరెన్సు నియోగించబడియున్నాడు? అయ్యువ్యులలో వారి కెంతమాత్రపు ప్రజ్ఞా గలదు?

104 జవాబు.—(1) పరిశ్రమ, కైక్కుల వ్యయముగా చమురుపరిశ్రమల విషయమును పరిపాలించుచున్నాడు. సర్. ఎఫ్. ఏ. విశాఖకు గారి యాజమాన్యముగొంద సమ్మతి శ్రీమలో పనిచేయుచు నిత్యము మదరాసు యూనివర్సిటీ గ్రాడ్యుయేటు; నల్లుతయారుచేయుట కవశ్యమగు రాసాయనిక కాన్ఫరెన్సును యూరోపులో వర్తకంపెనీ. కొంతకాలమునకు ప్రయోగానుభవము కూడఁ గలదు.

105 ప్రశ్న.—ఈ రాజధానిలో చక్కపక్కమాధి పృథ్వి, మదరాసులో తొల్లపాఠశాలలపెట్టుట యటుండఁగా, మిటియేమైన నేర్పాటు సిఫారసుచేయబడి యాలోచించబడినదా? అది కొట్టివేయఁబడియెడల, ఏకారణములే?

105 జవాబు.—అట్టి యేర్పాట్లమీదు ప్రభుత్వము వారిచే నాలోచించబడలేదు; వారి కందనలేదు.

రాజప్రతినిధి ఢిల్లీకివచ్చుట.

రాజప్రతినిధి కుటుంబపరివారసమేతుడై రాజకీయ గౌరవముతో నేటిదినమున ఢిల్లీకివచ్చెను. ఫిఫ్త కమిషనురు తమ శ్రేష్టమనునొద్ద చేరియుండెను. ఇండియా సర్వసేనాని దొర తనపు ఉద్యోగులు మున్నగువారు దొరతనమువారి మండరమున రాజప్రతినిధిగ సుదర్శించిరి.

పత్రికాభిప్రాయము.

కలకత్తా వార్తాపత్రికలో రాజప్రతినిధికి స్వాగతముల నందించిన స్వచ్ఛమనముతో రాజప్రతినిధి ఇండియామిచ్చే యుండునెను. హిందూదేశముయొక్క వాణిజ్యాభివృద్ధి కలకత్తా వీరవృద్ధి గృహించిరి. ఇటీవల కలకత్తా నగరము నంగ రాష్ట్రముల దొరతనమువారిచే కృపణగా వాదించబడలేదు. కారణమేమనెను ఈ ఆ వాదనమును తొలగించి పెల్లుస్తోద ప్రభుత్వము నంగ రాష్ట్ర మెదురుచునుటకును సంభాష్యమెడి యులేదని ఇంగ్లీషుమును పత్రిక వ్రాసెను.

హిందూదేశలోముల పునర్జీవమునందించు మార్గమున రాజప్రతినిధి హైదరాబాద్ ప్రభుత్వము బడలుగలను అని పత్రిక వ్రాసెను.

వెల్లుస్తోదగారి పరిపాలనావిధానము విశ్వాసమున మెదుండునని బెంగాలిపత్రిక యానందించుచున్నది.

మదరాసు కార్పొరేషన్ నోటీసు

స్పెషలువర్క్సు డిపార్టుమెంటు.

1914 సం॥ మద్రాసు సిటీమునిసిపల్ అవు

III. ప్రకారము బ్రలీకిలా రోడ్డు నకును సుందరంపిల్లేవిధికిని మధ్యనున్న సుందరంపిల్లే సందు ఈనెల 10-వ తాళికు సోమవారము లగాయతు మరల నుత్తరువు చేయు వరకు పరుగువాకము మురికి కాలువలు బాగుచేయుటకై ప్రస్తుతము మూయబడును. ఆ మార్గమున బండ్లు మొదలగు నవి చూయబడును.

మునిసిపల్ ఆఫీసు } జె. సి. మెగోస్ }
స్పెషలువర్క్సు డిపార్టుమెంటు, }
మద్రాసు 1 ఏప్రిల్ 1916. } మెగోస్ }
మద్రాసు కార్పొరేషన్.

విషయానుక్రమణిక.

సంక్షిప్తము

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

సమీక్ష

ఆంధ్రపత్రిక

1916 వ సం. ఏప్రిల్ నెల 6-వ తేది

గురువారము.

పరిశీలనకు వచ్చు.

మొదటిసారిగా మన శాసన నిర్మాణ సభ ఏర్పడినది. ఈ సభకు ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రధానమంత్రిగా ఉండి, అధికార పార్టీలతో, చేరిన సంఘములను స్థాపించి పరిశీలనకు వచ్చుటకు ముందు కూలీలను పరిశీలించుటకు వారికి సభాకార మియ్యవలసినదని కోరిరి. ఈ తీర్మానము వట్టి గ్రీమెంటు కూలీలకు మాత్రమే యన్వయించునది గాదు. స్వేచ్ఛగా కూలీకి కుడిరి సింహ శము పినాంగు సింగతూరులు మున్నగు జోతులకు పోవునట్టి అందరు కూలీలకును సమానముగా ప్రవర్తించ గలదు. ఈ తీర్మానమునకు కారణము ఏమని యాలోచించినచో గా. చిదంబరనాథ మొదలియారు గారు చెప్పినట్టిది కూలీల యజ్ఞ న మనుట స్పష్టమగు చున్నది. కూలీలను చేర్చు మేస్త్రీలు ద్రవ్యమునకు అకలికి ఎన్నియేని మాయోపాయము లొనర్చి అకలుచెప్పి కిల్లెలను, స్త్రీలను, అజ్ఞానలగు సామాన్యపురుషులను అకర్పించుట యాచారమై యున్నది. ఒక్క పర్యాయము కూలీలకు మేస్త్రీలచేతిలో పడినాడనిన మరల నతడు తప్పించుకొనుటకుగాని అతని చుట్టములును అతని ఇంధువులును అతనిని తప్పించుటకుగాని ఏలు లేనేలేదు. లేలులు కడుపులుమండ కిల్లెలను చూడవలయునని ఏతెంచినను చూచునదృష్టము కట్టుటలేదు. కూలీలు ఇద్రముగా గమలలో విగించబడుచున్నారు. ఏకి సౌకర్యములును లేనియన్ని చేయబడుటలేదు. ఈ కలిసి కులలో తీసికొనిపోబడు కూలీలు నైతికముగా చెడి భౌతికముగా నభివృద్ధిపొందు లగుదు రనిన నందులో సతితయోక్తిలేదు. ఆసామనకు కూలీలను ములయాశమునుండి తీసికొనిపోవచ్చునని ఏర్పడిననాటినుండియును ఆ ప్రాంతమున బాలాపహరణ కన్యాపహరణములు హెచ్చినవి కల్పిమకీరమున ప్రకటితమగు కత్రికలు ఘోషించుచునే యున్నవి. ఇటీవల నొకకత్రిక యొక చిత్రమయిన పార్లమెంటు ఇచ్చినది యయ్యె. మాయచే భర్తనుండి భార్యను మేస్త్రీ విడదీసికొనిపోగా భర్త వెదకి వెంటనంటి ఏమియు చేయజాలని స్థితిలో వెనుకకు మరలి రావలసి వచ్చినదట! ఇట్టిసంభవ పెంతటి ఘోరముగానుండునో చదువరులు నులభ

ముగా నూహించుకొనగలరు. పౌరుల యజ్ఞానము చే కలుగు పరిస్థితులను శాసనముచే నవనయంప జేయుట ప్రభుత్వములవారికి ధర్మము. ఈ ధర్మము సంగీకరించియే మనదేశమున ప్రభుత్వములవారు పారిశుద్ధ్యాదిక శాసనములను నిర్మించియున్నారు. వీనిమార్గముననే అజ్ఞానలగు కూలీలను వారినుండి వారినే కాపాడు నిమిత్తము ఏర్పాటు చేయవలసినదని గా. కేశవపిల్లెగారు ప్రకటించిరి. ఇదివరకు ఏర్పాటులు చేయలేదా యను సందియము రావచ్చును. అచ్చటచ్చట పరిశీలనకు సంరక్షకులు అను అధికారు లేర్పడియున్నారు. అయిన గా. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు చెప్పినట్టిది ఈ సంరక్షకులకు కూలీలస్వభావ సామాన్యముగా తెలియదు. తెలిసినను ఎన్ని యుపభావలతో మాటలాడు వారితో ప్రసంగించునంతటి ప్రతిభ యుండజాలదు. ఈ సంరక్షకులు కూలీలతో కలిసిమెలిసి మెలగుదు రనుట కల్ల. ఈ రెండుగుణములును లేనియప్పుడు సంరక్షకులవలన కూలీలకు నెంతో సంరక్షణ దొరకుచున్నదనుటకు ఏలులేదు. లోకము లన్న వనియు సంస్కారమునకు తావు కలదనియు గా. కాన్హ్యగారును ఒప్పుకొనువారైరి. కూలీ డిపో లలో నీటిపనతులు, మురుగుపోవు వనతులు, ఆరోగ్య వనతులు, భోజన వనతులు చక్కగా నున్నవియా లేవాయను సంగతిని కనిపెట్టుటకు అధికారసభ్యులు ప్రేక్షకులుగా నేర్పడవచ్చుననియు అట్టిప్రేక్షణము అప్పుడప్పుడు నడపుటకు ప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటు లొనర్పగలరనియు తెల్పిరి. కాని కూలీలతో అధికారసభ్యులు మాటలాడి పాదిరిపని చేయుటకు ఏలు కలిగించుట మాత్రము తమకు తగియుండలేదని వాక్రచ్చిరి. గా. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు ఈ రెండవభాగమునకు సంబంధించి చక్కని క్రమిత్వము వేసిరి. బయటి నుండి మేస్త్రీలను పాదిరిలు ఈదేశములోనికి వచ్చి తమ మాయామతమును బోధింపవచ్చును గాని ఇచ్చటి యధికారులు కూలీలకు ముందుకు సీతీగతులను చక్కగా వివరించి చెప్పి వారు పూర్ణ జ్ఞానముతో ప్రవర్తించునట్లు చేయుట తప్పగు నాయని యిదిగిరి. ఈ విషయమున నొక్క పైం దవసభ్యులే గాదు గా. కేశవపిల్లెగారి కమిషన వాదించినవారు. గా. బార్పరుగారును, ప్రజేరు గారును తీర్మానము సంగీకరింపవలసినదని కోరిరి. గా. పిల్లెండ్రుగారు ప్రభుత్వమువారు కొంత హట్టుకైనను ఆలోచించుమందుమేని యొక్కకొన వచ్చుననిరి. గా. కాన్హ్యగారు కొంత దూరము సానుభూతిని కనబరచియునేగూడ కూలీలు కంట్లాటులకులోబడి యుండరనియు అట్టి సమయ మున అధికారసభ్యుల జోక్యమునకు తావుండ గూడదనియు మొదట ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యనుమతి తీసికొనుట యవసరమగు చున్నదనియు మున్నగు కారణములను జెప్పి యెదుర్కొన్నారు. ఇందు లో నొక్కటియు నిలువదగిన కారణములగా దోచలేదు. శాసన మవసరమగునేని పెట్టవలసినదే. ఇండియా ప్రభుత్వపు సమ్మతి కావలయునేని సంగతి, క వలసినదే. ఈ మాత్రమునకు నుకరమును త్రోసివేయ జూచుట మాకు న్యాయముగా దోచకున్నను కాన్హ్యగారి దృష్టికథము తాత్కాలికముగా నాలోచించినచో మాకు కొంతవరకు

సర్దుమగుచున్నది. కాని శాసనసభాధ్యక్షులుగారు చర్చావసానమున వల్లిన పలుకులు మాత్రము అనుకూలములుగాలేవు. ఈవిషయములో సభ కారముగల అధి సీ వే. శాధి కారుల సుప్రతి కారముమీద అనధికార ప్రేక్షకుల పద్ధతిని నుపక్రమించవలయునని తెల్పిరి. కాన్హ్యగారి నిర్ణయమున కంటే నీనిర్ణయము కొన్ని యుగములు వెనుకకు బోవుచున్నది. ఈదేశమున ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయింప వలసిన చిన్నవిషయములకు అధినివేశముల యధికారుల సంగ్రహీకరణము ఏలకావలయు నో మేమెరుంగలేక యున్నారము. మాయసభికార సభ్యులకు శక్తిస్వాతంత్ర్యము లిచ్చుటకు అధినివేశ శాధి కారుల నడుగ నే లగి క వేశ అధినివేశాధికారులతో మనము సంప్రతించు కొనుట కొన్ని ముఖ్య విషయములలో నవసరమయిన గావచ్చునమో కాని ఈమాత్రపు విషయములలో వారికి సభికారస్థానము నిచ్చుట రాజకీయవివేకము కాజాలదని మన శాసననిర్మాణ సభాధ్యక్షు లైనను నెరుంగరని తలంపజాలము. ఇట్టివాదముతో కేశవపిల్లెగారి తీర్మానము త్రోసి వేయబడియుండుట విచారకరము. మువ్వరు తలెక్కులుండుటచే ప్రభుత్వపక్షపు గౌరవము దక్కినది గాని లేకున్న మరల సభ్యులుగారు తమ ప్రత్యేక శక్తి నుపయోగించి తీర్మానమును త్రోసివేయ వలసి వచ్చియుండుదు. ఇది తలంచుకొనెయైన ప్రభుత్వమువారు ఈవిషయమున నెంతో చర్చ పెట్టక పనిచేతురు గాక యిది కోరుచున్నాము.

బ్రిటిషు ఆదాయవ్యయములు.

మొన్నటిదినము మొన్నగారు ఆంగ్ల రాజ్యాంగసభలో ఆంగ్లభూమికి సంబంధించిన ఆదాయవ్యయముల మదింపు పట్టికను ప్రకటించిరి. అచ్చటి ఆదాయవ్యయపట్టిక సిద్ధమగుటకును మన దేశములోని ఆదాయవ్యయపట్టిక సిద్ధమగుటకును భిన్నమార్గము లవలంబించవలసి చున్నది. ఇచ్చట మనపట్టిక అధికార సంవత్సరారంభమునకు కొన్ని మాసములు ముందే సిద్ధము చేయు చున్నాడు. గతించిన సంవత్సరపు నిశ్చయమగు సంవత్సరముందుపెట్టుకొని నడచుచుండు సంవత్సరమున రమారమి తొమ్మిది మాసములకు పూర్తిగా లెక్కలు లేయారు చేయించి ఆదాయముమాను సంవత్సరపు లెక్కలను ఊహించుకొని ముందురా నుండు సంవత్సరపు మదింపులను వేయుచున్నారు. అందుచేత ఈమదింపులు కలుమారు మార్పులు చెందవనియై యున్నవి. ఆంగ్లభూమిలోని పద్ధతి నులభతరము. రాజ్యకోశాధికార స్థానమునను ఇంగ్లండు నిధిలోను రెంటును దినదినమును రాష్ట్రపు లెక్కయంతయు సిద్ధ మయిపోవుచున్నది. కావున నచ్చట ఆదాయవ్యయపు మదింపులు వేయుట యనిన గతించిన సంవత్సరపు కడకటినాటి లెక్క ను తీసికొని పుట్టుచుండు సంవత్సరపు మొదటి దినమున మదింపులు వేయుటయే. కావున పట్టికను అరముచేసికొనుటకు విశేషము సామర్థ్యము గాని శిక్షణ ముగాని యవసరములు గావు. ప్రజాప్రాతినిధ్య ప్రభుత్వము ప్రబలుచుండు నాభూమి కీపద్ధతి అనుగుణముగానే యున్నది. చాకచక్యము గల యధికార వర్గముచే పాలితమగు నీభూమికి తగినట్లు లెచ్చటి పద్ధతి కొంత గందరగోళముగా నుండుట చిత్రమైన

యాకస్తికము కాదా! వధతు లెట్లున్నను ప్రస్తుతము రెండుదేశముల ఆదాయవ్యయపు మదింపులకు పోలికమాత్రము లేకపోలేదు. ఇచ్చటికంటె బలవత్తరముగా నచ్చట ఆదాయపుపన్ను హెచ్చింపబడినది. రూపాయికి రెండణాలు మొదలు నాల్గణాల వరకును ఈవన్ను విధించబడగలదట! ఇచ్చటివలెనే సాఖ్యాపాదకవస్తువులపై పన్నులు ఇదివరకున్న యెడల హెచ్చించబడినవి, లేకున్న కొత్తగా వైవబడినవి. ఇచ్చట బీద లిచ్చుకొను ఉప్పువన్ను పెంచబడిన నచ్చట చక్కెర పానపానమునకు అర్ధణావంతున హెచ్చింపబడినది. బ్రిటిషు ఆదాయవ్యయ పట్టికలోని వ్యయమువంక జూచితెమా గుండెగళిలు మనుచున్నది. 1916-17లో న-తటను యుద్ధము సాగునని యంగీకరించి అంతె లియ్యబడినవి. మొత్తము వ్యయము 182 కోట్ల 50 లక్షల సవరనులట. రూపాయలకు మార్పితమా ఈ మొత్తము 2737 కోట్ల 50 లక్ష లగుచున్నది. ఇందులో యుద్ధమునకు తిన్నగా కర్చునది 1725 కోట్లట. 675 కోట్లు మిత్రమండలిలోని ఇతర రాష్ట్రములకై వ్యయమగునట! ఈయంతెంచే సూచితములైన ధరరాసు లింతయుండునని యొక పేద హైందవుడే కాను శ్రీమంతుడైన హైందవుడైనను నూహింపగలదా! ఇదిగదా యుద్ధపునుహిమ! ఆంగ్లభూమి వ్యయమునకు గావలసిన ఇంత మొత్తమును వన్నులవలన సంపాదించు నని భ్రమపడరాదు. ఎంతహెచ్చించినను వన్నులవలన రానుండునది753 కోట్ల. మిగతద్రవ్యము అవ్వలవలన రాగలదు. వన్ను 450 కోట్లు యుద్ధకాలమున హెచ్చిన వన్నులు. జర్మను ఆర్థికమంత్రి 36 కోట్లు మాత్రము ఈకాలమున వన్ను హెచ్చింపగలిగినాడనిన రెండుదేశముల ఆర్థికశక్తిలో గల తారతమ్యమును అర్థమగుచున్నది.

గౌ. చిత్తాపూరి యజ్ఞేశ్వర చింతామణిగారు
ఆంధ్ర ప్రభుత్వమును ప్రతినిధిత్వ స్వీకరించే దూరదేశమున పంపబడి గడించి మార్చిదేశమునకు గీర్వి గొనితెచ్చిన క్రియార చిత్తాపూరి యజ్ఞేశ్వర చింతామణిగారు సంయుక్త పరగణాల పానిక కావన నిర్మాణ కథకు ఆ పరగణాలోని పరగణాలక సంఘము యొక్కయు లోకము బోర్డుయొక్కయు కృతినధిగా నిర్వహించుకొనబడి రని వినిన ఏ ఆంధ్రుని హృదయము ఆనందాంబుధి మునిగి తేలెదలదు. స్వస్థానమున గౌరవ పదములకు బ్రాకుట పుకరముగాని పరస్థానమున నిట్టి యభివృద్ధిసండుట సామాన్య కృతిభావంతులకు సాధ్యము గాదు. ఆంధ్రప్రభుత్వ కిట్టి యసాధ్యము సాధ్యమగు నమటను ప్రదర్శించిన చింతామణిగారికి మూడుభిసంజనముల శంఖించుచున్నారము. ప్రస్తుతము కావనపథలలో సంపాదకములు యత్నము ప్రజాప్రతినిధులగు నందుట కుభవముచేయు. మురేంద్రాధిపతి బసర్తి నచ్చిదానంద సింహుల తక్కిన ఇతరులవైయున్నాడు.

వెంకటగిరి మహారాజులుంగారు.
నిన్నటివనము ఈనగరమునందలి రాజశ్రీవిభవమున నునగర్చుచుగారు వెంకటగిరి మహారాజులుంగారికి జి. సి. వి. ఇ లిగద ప్రధాన మొదలు సర్వముల చూడట కనుకందువుగ నడచును. ఆ లిగదమునకు సంబంధించిన నక్షత్రమును తిన్నామునకు దుస్తులను ఆనందోత్సర మధ్యమున మహారాజులుంగారికి పంపబడియును. వెంకటగిరి మహారాజులుంగారు విద్యాప్రియులనియు సాహిత్యపోషకులనీయు లోకమున ప్రతితికలదు. దానిని చాగుగా సార్వభౌమసర్వ ఆంధ్రలోకమునకు సాయంపడి వారు ఆంధ్రలోకంబుచేరినూడ జి. సి. వి. ఇ కంటె నెక్కుడనందలి సర్వప్రజాగౌరవము నందుడరు గాక యని కోరుచున్నాము.

కొత్త న్యాయమూర్తులు
న్యాయమూర్తి అబ్దుల్ హిమాత్ గారిని మనప్రభుత్వము వారు ముఖ్యన్యాయమూర్తిగా నియమించిపంపిల కెంతయు సంతోషించుచున్నారము. ఈ నియమ మిదివరకే విధింపబడినా గాని గిరిమి గావున నిక్కడు ప్రత్యేక జ్యూజ్యూజ్ మనవరము! స్మార్తకామగోర్తులో న్యాయమూర్తిగానందిన సి. కృష్ణక గారినికూడ న్యాయమూర్తి చేర్చిలుస్తాననని నియమించుటయు కృత్రికమే.

ఫోటో సెంటు జార్జి గెజెట్టు.
కృష్ణా దివ్యాట్రి కలెక్టరు నెలవనండి వచ్చినప్పుడు చేరునట్లు సి. ఎన్. అనంతరావు జ్యోతి గారు తనరలు ద్యూట్ కి నియోగించి బడివారు.
మార్చి 1 అక్టోబరు ఇంస్పెక్టరు కర్నూలు - కే. శ్రీనివాసయ్యగారు ఈనెల 28-న తేదినండి 8 నెలలు నెల వు తినినాడుటకును వా(కట్టణం రెండో ఆక్టింగు నునీ టైంలుగానున్న సి. ఎన్. కానుజేదకాశ్రీగారు కనియారుటకు ఆజ్ఞాపించిబడివారు.

స్థానిక వార్తలు

కాలమానస్థితి:—నిన్నటివన మధ్యోష్ణము 92.2 డిగ్రీలు. అధిష్ణాష్ణము 77.2 డిగ్రీలు.

దీపములు వెలిగించు కాలము:—ఏప్రిల్ 6, 7 తేదీలను సాయంకాలము 6-50 గంటలకు దీపములను వెలిగించెదడు.

టెలిగ్రాఫ్ కృతకటనము.—బర్మాకుండి వచ్చు సాధారణటెలిగ్రాములు చాలా ఆలస్యముగా రావలసి యున్నది.

వర్షము.—జనవరి నెలనుండి ఏప్రిల్ నెలారంభమునకు దామాషమీద సాధారణముగా కురియ కలసివర్షము 16 అంశములు. ఈ సంవత్సరము కురిసిన వర్షము 0.64 అంశములు.

మహాచిక్ వ్యాధి:—ఏప్రిల్ మొదటి తేదీలో నందకునవారమున చెన్నపురిలో మహాచిక్ వ్యాధి ప్రబలముగ నుండెను. 78 నుండి వ్యాధి సోకినది. ఈ వ్యాధివలన 31 య చనిపోయినారు.

మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయము.—ఈ నెల 8 వ తేదీన సాయంత్రము 6-15 గంటలకు మాంటుకోర్డు లోని పోలీస్ మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయనికి చందా తిచ్చిన నభ్యులందఱు కౌశల్య గానించెదరు.

అన్నదాన సమాజము.—ఈసమాజమునకు క్రిందటి సంవత్సరమును బడివారముల మొత్తము రూ.1012-12-0 అ. అప్పటినుండియు క్రిందకు భూతదయావలనతిచ్చిన సొమ్ము మొత్తము రూ. 1,186-7-6 అ.

భగవతర్ త్వబోధిని సభ:—ఈ సభవారియాద రణశ్రీంధ కంఠిర జి. లక్ష్మణాచార్యగారు రేపు కుక్కవారము సాయంకాలము 6 గంటలకు శ్రీమద్వ్యాత్రికి రామానుజులలోని అంకుశీత ప్రధానము అనుకాలక్షేపమును గానించుచురు

మదరాసు సంఘ సేవాసమాజము.—ఈసంఘమువారి శ్రేయోనికసభ 86 తేదీనవారమున సాయంకాలము 6 గంటలకు మాంటుకోర్డునందలి మహాజనసభా మందిరమున జనపబడును. మేజరు హెగ్గిప్రకారము “కళిదాసులు” వై నుకన్యసిండు చున్నాడు.

హైకోర్టు పంచాయితీదర్బారులో నొకనికి జరి మానా:—ఒక క్రిమినల్ కేసులో కృత్యేకపంచాయితీ నధికరు గా/సాహసీనింపబడిన ప్రెడేపాలశ్రీగాడు హైకోర్టుకు తలెత్తుకుంటువరకు ఈ నెల 4 వ తేదీ వరకునికి రూ. 50 అ. జరిమానా విధింపబడినది.

ఉపన్యాసము:—దివాన బహదూరు ఎల్. డి. స్వామికన్నప్పిల్ ఎం. ఏ. ఎల్. ఎల్. డి. గారు ఈనెల 7 వ తేదీ కుక్కవారము సాయంకాలము 7 గంటలకు అంగ్లేయభాషలో “మహాకారసంఘముల” గూర్చి వార్తజాబ్బిటువును పోర్చుగీసుచర్చిట్టిలులో నెం 6 య గృహము (మహానిన్నువాన్ విలిహం) నందు ఉత్పత్తింపెదరు.

మదరాసు స్టూడెంట్సుము:—బార్టిటెనునందలి అష్టాష్టశిషిలోని 130 నెంబరుగృహమునందలి వైసంఘమువారు ఈనెల 9 వ తేదీ సోమవారము సాయంకాలం తెలుగుసంవత్సరాది యాత్సవమునజరిపిరి. ఉత్తర సర్కారుల పెద్దమచ్చుల సహాయమునకు అచ్చట చెన్నపురి అన్నదానసమాజమువారు 50 నుండి తేదవారికి భోజనము పెట్టిరి.

త్రైస్తవ యునటి పాఠశాల:—నిన్న సాయంత్రము నందలి కళాశాలా త్రైస్తవశాలమున ఎన్. ఆర్. ను కన్య రి. ఏ. ఎల్. డి. గారిని బొంబాయి నగరవాసి యగు లూకానుబనియ్యగారికిని వివాహము జరిగినది. రెవరెండు పెట్టండ్రై గారు ఈసంవత్సరము వివాహము చేయించిరి. కథువు వై కళాశాలలో నుపాధ్యాయునిగా నుండుటచే కళాశాలా కృధానోపాధ్యాయుని దంపతులకు వింకొనరించెను.

ఒక మెడికలు విద్యార్థి:—రాయపురము మెడికలు స్కూలులో మొదటిసంవత్సరపు క్లాసులో జరుపుచుండెన ఏ. కన్నకొనాయరు అను 20 ఏండ్ల విద్యార్థి థిప్తిక్క ఎండెకు సామ్రాట్ నుండిరములో నికసిండుచుండెను. ఏప్రిల్ 10 నంద తేదీన వారి కొకపేరు జరిగెను. నాటినుండియు ఆ విద్యార్థి యెచ్చటను గనిపించలేదు. ఆతడు అన్ని పాఠముల యందును ఆపజూచు నుండెను. కనుగొనుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

భూతహితంకర భ్రాతృవర్గము:—క్రిందటి జనవరినెలలో బార్టిటెనునందు యూజన భూతహితంకర భ్రాతృవర్గమునసంఘము బయలుదేరినది. ఇందు ఉత్సాహవంతులగు విద్యార్థుల నేతలున్నాడు. (1) హిందూదేశమునందనునమును జంపబడుచుండెడి నోరులేనిజంతువులను సాధ్యమైనంతవరకు రక్షింప ప్రయత్నించుట. (2) భూతదయా ప్రోత్సాహకమును వాఙ్మయము నెల్లవారును జరుపుట కాకర్షకముగ ప్రతిసంవత్సరము నొకబహుమాన పేరును పెట్టుట. (3) భూతదయను గూర్చి కొన్ని వ్యాకములను కరవు ప్రకములను అప్పదవస్తును ప్రకటించుట. ఈమాకు యుద్దేశ్యములతో సీసంఘము స్థాపింపబడినది. బార్టిటెనులో చెంద్రప్ప మొదలిధిలో 23 వ గృహముననున్న ఆలయ మే నేజరుగారితో నీ సంఘమున జేపటుగుర్చి ఉత్తరప్రభుత్వములను జరుపవచ్చును.

గవర్నరుగారి పర్యటనము:—ఈనెల 9 వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము గవర్నరుగారు తిలవామ్మగారు వర్యులము చేసెదరు. శ్రీవారు వరవారముతో ఎక్కువ నుండి పెంచుట ట్రేయరులో బయలుదేరుచున్నాడు. 10 వ తేదీ ఉదయమున వారు కొడైకనాళకోర్డునకు వెళ్లి వెంటనే బోడినాళకనూరునకు బోయెదరు. మార్చుచు మెయూరులములోని కారానేషను ట్రేబ్రిన్సీకెబిడి శ్రాత్రువుపత్రి నొకదాని గట్టుటకు పునాది రావని నేనెదరు. బోడినాళకనూరు, ముడపటి, టెక్కాడి, వాదిపెయార, పిరుదుమిడు, ముండరాములు, కొట్టానుకురు జూదిన పిమ్మట 19 వ తేదీ సాయంకాలమునకు ఎర్నాటుకునుకు వెళ్లెదరు. తిరువనంత వెల్లి పిమ్మట కొట్టకలలో కొన్ని నిమిషములుండి చల్లాపురమునందలి టెంటోయిలను, ప్రత్యేక పోలీసుబలమును తని భీదేనీ 21 వ తేదీన సాయంకాలము అయిదు గంటలకు ఉదక ఉండెలముకు చేరెదరు.

ఆర్య సోమా ఆరుపత్రి.

ఆర్యసోమా ఆరుపత్రియొక్క సంవత్సర సమాజేకము నిన్నటి సాయంకాలము దొరతమువారి భవనమున జరుగబడినది. గవర్నరుగారు కర్మక్షతకహించిరి. 24 నుండి యధికారులు సభికారులును సమాజేకమై. గౌరవ కార్యదర్శిగాలైన జి. ఏ. నలేశుగారు 1915 వ సంవత్సరపు రిపోర్టును జరిగిరి. రిపోర్టును తయారుచేసినను, రామ సంవత్సరాంతముననే కార్యదర్శిగానే జేరిరి వారు చెప్పిరి. రాబోవు సంవత్సరమునకు బడ్జెటునందు 8000 రూపాయలు కావలసియున్నది. మొత్తము ప్రజల చందాలవలన ప్రోత్సహించుట కలసి న జే. కొందలు రాబోవుసంవత్సరమునకు గొన్ని చుంచులిచ్చుటకు వాగ్దానముచేసిరి. కొత్త మాటంటెండ్రెంటు కోరిని నియమించుట వలన 2700 రూపాయలు లభింపగలవు. రావుసాహెబు కల్లె నుకెట్టిగారు 4, 5 గురు కోగుల కేర్నాట్టుచేయుటకు. వారు నిర్మించుటకై 3000 రూపాయలకు, ఆరుపత్రియందు నీటి వనతి నెక్కువచేయుటకు 3500 రూపాయలను విరాళమొనగిరి. రావుసాహెబు రామానుజము కెట్టిగారును ఇంకొక వార్డును 3000 రూపాయల విరాళమొనగిరి.

ఈ రిపోర్టు సంగీకరించుటకు గౌ.కార్యగారు తీర్మానముచూపించిరి. ఆసరిలు న్యాయమూర్తి కేవల ఆర్యుల గారి తీర్మానమును బలపరుచును స్వయంసాధనము గానిందిరి. గవర్నరుగారును అంత్యోవన్యాసమును గానింది సభను సకరియముగా ముగించిరి. ఆసరిలు ఎం. రామచంద్రారావుగారు సభాస్యకుల సభిసందించిన పదవ సభముగి నెను.

బరోపా మహా సంగ్రామము

పోర్చుగలునాకను టర్కీ-వారి జలాంతర్గామి ముంచెనని తెలియుట

ఆంగ్ల దేశాధిక వక్రము-క్రొత్తపన్నులు-ప్రజల సమ్మతి

వెల్డెనుగో తీవ్రమగు పోరు-జర్జనులను తరుముట

బ్రిటిషి లోటును తీర్చుకొనటకు జర్జనుల యాపాదములు.

ఇంగ్లండు

బడ్జెటు స్టేటుమెంటు

లండను ఏప్రిల్ 4.- మెకెన్నా గారు బడ్జెటు స్టేటుమెంటు ప్రారంభించి తమకన్నటికి పార్లమెంటు ప్రజలసభా మందిరమునకు నిండియుండెను.

ఈ సంవత్సరమునకు యాద్యముజరుగునను కలంపు వోడ ఆదాయవ్యయకల్పితము తయారయిచేయబడినది. వ్యయము 15690 లక్షలపానులు. అధినివేశనములకును మిత్రులకును సహాయము చేయవలసిన మొత్తము 8160 లక్షలు. 8870 లక్షల పానులు ఆదాయము. 12221 లక్షలపానుల మొత్తము నష్టము వచ్చినది. దానిని పూర్తిచేయుటకు 6030 లక్షలు యాద్యములు, పరిశ్రమ అమ్మకము 1540 లక్షలు, ఆంగ్లవరాసు రుణము 500 లక్షలు వినియోగింపబడును. వై ఆధారముల వలన పూర్తి కాగా మిగిలిన నష్టమును ప్రైజిబిలిటీలచే పూరింపబడును.

వ్యయము హెచ్చుట స్వకస్సిద్ధము. సంవత్సరమున వచ్చు 18250 లక్షల ఆదాయమునందు 11500 లక్షలు యాద్యములకింద వినియోగమగును. అధినివేశనములకును మిత్రులకును ఆదాయ నష్టములకింద 4500 లక్షలు వ్యయమగును. వైకపరిపాలనమున మిత్రవ్యయ మొనర్చబడును. క్రితానాసగిన బహుమానమునకు స్వామిభక్తిపూర్వక వందనములు. ఈబహుమానము గెట్లు వినియోగించునదియు ఆస్తిస్వత్వముగ్రహించి రాజకీయ నిశ్చయ మగును.

5020 లక్షలు రివెన్యూవ్యయం చేయబడును. తగిన మొత్తము ఋణము చేయబడును.

స్వాస్థి క్రమములకు 2500 పానుల ఆదాయము వచ్చువారికి పానుకు 6 పిల్లింగుల చొప్పునను, స్వాస్థి క్రమము కాని ఇతర ఆదాయములకు 2000 పానుల వచ్చువారికి పానుకు 6 పిల్లింగుల చొప్పుననున్న ఆదాయపుష్పము చేయబడును. ఆదాయపుష్పము రేట్లలో పానుకు 2 పిల్లింగుల 8 పెన్సల తక్కువ రేటు లేవలేదు.

వైక నాకాదేశమర వారి తీరములపై ఆదాయపుష్పమునందు మార్పుండదు. ఈయాలమున 485 లక్షలు వచ్చును. విరోధములపై వచ్చు 50 లక్షలు ఇనుపదారులపై వచ్చువలన 80 లక్షలు చేయబడును. పంచదారపై పానుకుమరియొక అర పెన్సి చొప్పున వచ్చు హెచ్చింపు రద్దారా 20 లక్షలపానులు జమయగును. కాఫీషికారిల పైవచ్చు పానుకు 6 పెన్సలవంతు న హెచ్చింపు 20 లక్షలపానులు వచ్చును. వెయ్యి అగ్రివెల్ట్ లకు 4 పెన్సలవంతున వచ్చు వేరు 20 లక్షలు చేరును. సోదా మున్నగు పానీయముల పై వచ్చును హెచ్చింపు 20 లక్షల పానులు చేయబడవలెను.

మోటారుకారుల పై పెన్సలు వృద్ధిచేయబడును. ఇందు వలన 8 లక్షలపానులు రాగలవు.

యాద్యములమున అధికముగవచ్చు లాభములపైని వచ్చు నూటికి 60 వంతున హెచ్చింపబడును.

లేయాకు, పొగాకులపై వచ్చు క్రమకమున హెచ్చింపుబడదు. కాని జాలెలో మరియొక చుదింపును తయారయిచేయ నగత్యముగను. ఆ సమయమున నీ వస్తువులపై వచ్చు హెచ్చింపుట చర్చకు రావచ్చును.

యాద్య విషయమై దొరతనమువారు తగిన జాగ్రత్త చేయుచుండిరి. కాంతి కాలమున వచ్చులు కొట్టివేయుటకు చాల విలుండును. యాద్య ప్రారంభమునండియు వచ్చుల హెచ్చుచేసి ప్రతిపాదనను ఆదాయమును 8000 లక్షలచే తెంచుచున్నాడు.

హెల్పింగ్ గారు వచ్చులు వేయుటవలన 240 లక్షలు చేయబడునని ఆనూనానించుచు చెప్పిరి.

ప్రతి దినమున 50 లక్షలు పానులు వ్యయము మెకెన్నా గారు నడిపిరి.

వచ్చు లంగీకరింపబడుట.

లండను ఏప్రిల్ 5.-క్రమం సభవారు క్రొత్తపన్నుల నన్నిటిని ఆమోదించిరి.

వేల్పు యువరాజు.

లండను ఏప్రిల్ 4.-గ్రే నెడియరు గార్లు సేనకు కెప్టానుగను. ప్రధాన స్థాన వైస్రాయలకు ప్లాఫ్ కెప్టానుగను యువరాజు గారు నియమింపబడిరి.

జస్టిసుల రాక

లండను ఏప్రిల్ 4.-నేటికడదమున 2 గంటలకు ఒక జస్టిసు ఈస్టుఆంగ్లియ సమన్వితమునకు విచ్చేసినది. చాల వరకు పేర్లునుద్దయము వివరవచ్చినదిగాని బాంబుయొక్కలు ఇంతవరకు కనుపడలేదు. నష్టములకలిగినట్లు తెలియరాలేదని యాద్యకార్యాలయమువారు ప్రకటించిరి.

సానుభూతి.

బహారామరాకొమరుని మరణము.

లండను ఏప్రిల్ 4.-వీరి మరణమునకు జిల్లెను మల్లానుగారిని సమాధ్యానించుచు వొక తంతివార్త పంపబడినదిని ప్రజలశ్రద్ధలో గ్రహించు నడిపిరి.

ఈజిప్టులో రూపాయనాణెపు చెలాయణ.

లండను, ఏప్రిల్ 4.-ఈజిప్టులో నీ నాణెపు ప్రచారము తాత్కాలికముగ గ్రహించి ప్రజలసభలో తెలియవలసి.

సముద్రమున బడిన జస్టిసు.

లండను ఏప్రిల్ 4.-ఎల్. 15 జస్టిసు విమానము లోతు లేని నీళ్లలో బడినది గాన దాని మరల వైకి తీయవచ్చునని తెలిసినది.

ఆర్థిక పత్రము.

లండను ఏప్రిల్ 4.-అధినివేశనములకు 520 లక్షలు యియ్యబడినది. కేంద్రాదేశమువారు తేజవీవాసక్తులగుటచే కేంద్రాలోను అమెరికాలోను బహుభుజీయులుచే కొంత మిగత కనబడినది. ఆంగ్లవ్యాపారము విస్తరించుచున్నదని లెక్కల వలన తెలుచున్నది. యాద్యమునకు పూర్వము దేశమున 6510 లక్షలు 81-8-1916 వ తేదీని 21400 లక్షలు దీనిలో 8680 లక్షలు మనమిత్రుల చెప్పినది. క్రొత్తపన్నులవలనగూడ వాదాయము వృద్ధికాగలదు. కడిగిరి నష్టపూర్తికి ఆధార మేర్పరచబడంద మేమెప్పుడును బడులుచేయలేదు. దినమునకు 50 లక్షలు వ్యయము. దీనిలో మిత్రులకును అధినివేశనములకును బహులిచ్చిన సామ్యులోను దినమునకు 87 వేల 8 లక్షలువ్యయము. ఆదాయపుష్ప క్షేపణ చర్చించు నపుడు కందు పాదులు ఆదాయపుష్పమును వసూలు చేయు విషయము పరిష్కరింపబడును హెచ్చుపన్ను నియంత్రణకు వారి హెచ్చులాభమున 100 కి 77 వంతున నిచ్చెదరు. సారాయముల పన్నులో 50 లక్షలు తగ్గిపోవునట్లున్నది. భోగ్యవస్తువుల దిగుమతులను దొరతనమువారు నిరోధింపవలసింది. వానిని చేయుటకు పనివాండ్రునుక్రమముగూడ లేనందున వచ్చు హెచ్చించుట లాభములేదు. 1916-17 సంవత్సరాంతమున నికరము గణము 28400 లక్షలుండును. నష్టపూర్తిని నిధిగల రుణము 1450 లక్షలు అని మెకెన్నా గారు నడిపిరి.

పత్రికల విమర్శ.

గ్రాఫీకు.

లండను ఏప్రిల్ 5.-వికరకు దొరతనమువారు తగిన రీతిని వచ్చులను నిధించిరి. బీదవాని పంచదారమిన వచ్చు వేసిరి ఆ తేజుల రావచ్చుగాని బీదవాడు ఆదాయమువచ్చు నిచ్చుటలేదు.

డెయిలీ తెలిగ్రాఫు.

ఆదాయపుష్పము హెచ్చించుట సంభావకరమైనను విజయముకొర కెట్టివ్యయము వైసను భరింపక తప్పదు.

మార్షింగుపోస్తు.

రాజు మొదలు పరిచారమునకర కెల్ల వారును తమతమ నిర్దిష్టమును జరుపుటకు ఆర్థికవక్ర మధ్యంతరమును కలిగింపదు ఎల్లవారు నత్యధికముగ స్వాస్థ్యత్యాగమునకు సంసిద్ధులై యున్నారు.

వైస్రాయల కల్పితము.

వైస్రాయలకల్పితము వచ్చు వేయుటయు ఆదాయపుష్పమును హెచ్చించుటయు వసుంజనములకు కనపడవచ్చును మొత్తముమీద ఆంగ్లదేశ గౌరవరక్షణార్థము యాద్యనిర్వహణ మన కేటన్నులు హెచ్చించబడినందుల కెల్లవారు నుత్సాహ పూర్వకముగ నంగీకరింతురు.

డెయిలీ న్యూసు.

ఈయన్దమునలన వివరీకవ్యయమును గూడ భరింప గలుగుదుమనుట స్పష్టమైనది. మెకెన్నా గారు చదివేరిని వని చేసిరి.

డెయిలీ క్రానికలు.

ఆర్థికవక్రము వ్యాపారసంబంధి వ్యాపించినది. వ్రిజ లామోదింతురు.

ఆర్థికవక్రము.

లండను ఏప్రిల్ 5.-ఆర్థికవక్రము బాగుగా నాదరింప బడినది. కార్మికులు భారమున వసంపసంసిద్ధులని కార్మిక సభ్యులు తెలిపిరి.

మరణము.

లండను, ఏప్రిల్ 4.-సర్ జాను గోర్ స్టుగారు చనిపోయెను.

యుద్ధపరికరముల చేయుచుండు స్త్రీల సంఖ్య.

లండను ఏప్రిల్ 5.-195000 మంది స్త్రీలు యాద్య పరికర నిర్మాణమున పనిచేయుచుండిరి ఏదీసనుగా రనిరి.

డి. ఎస్. బి. బిరుద ప్రధానము.

లండను, ఏప్రిల్ 5.-ఫిల్లింగు 265 కేసీని ఈజిప్టుకు ఎగాజియెద్ద ప్రైవేటుసానులనుకాపిచి దోర్చులు యాను గ్రీక్ వాయుకుగ నుండిన మేజర నూటరుకకు డి. ఎస్. బి. బిరుద మొసగబడినది గ జెలులో ప్రచురింపబడినది.

ఎల్ 15 జస్టిసువిమానము

టెస్టాంటు గారు చెప్పిన యంశములు.

లండను ఏప్రిల్ 5.-అనేక ఫిరంగులనుండి తెదలిన గుండ్ల విమానమునకు దగ్గరినది. గనుక ఏదెప్పుచే నది నేలగు లెనో చెక్కులాలము. లండనుగరరక్షణ ఏర్పాటులుచుంచి పర్యవసానము లానిరి నుత్పత్తికముగ నుండెను. క్రమంబు తెలియబడగ నె ఎన్నియో విమానములు తమమార్గములను బెస్టాంటు గారు నడిపిరి.

నూలు దిగుమతి.

లండను, ఏప్రిల్ 5.-25-8-16 వ తేదీకి లోపుగా ఎగుమతి చేయబడిట్టియు సామ్యు చెల్లించబడినట్టియు నూలును దిగుమతి చేసికొనుట కందరికిని లై సెన్సులు ఇచ్చబడును.

ప్రాస్తు

జర్జనువిమానమును గూల్చుట.

లండను, ఏప్రిల్ 4.-సాచెనకు దక్షిణమునము వైస్రాయలకు వచ్చుచు నున్నది దినమున మాదిమా మొకటి కల్గుచి మానమును నేల గూల్చినది యంత్రములొని వైమానికు లిరువురు మృతినొందిరి. నేకు సాచెన, ఆంగ్లిను, నెయింటు ఈలోను, ఈజిప్టుల పరి సరమున ఫిరంగి యాద్యమును, న్యూకెజు, నెయింటు వాక్కు, హాలెస్ హోవాను బాలకును ప్రదేశముల చుండుగుల విజృంభణమును సంభవించినది అది ఆంగ్లమున ప్రకటించిరి.

బెలియముతీరమున జర్జనునియులు.

లండను ఏప్రిల్ 4.-బెలియముతీరమున ఆంగ్ల సేనలను దిగుమతి చేయునిమిత్రము జర్జనుములు సన్నాహముచేయు చుండిరి మరల తెలియవచ్చినది.

జర్మనీయుల బలమును ముట్టడి

విశేషములతో భంగపడుట.

పేరిగు ఏప్రిల్ 5:—ఎయినుకు తరచుగా ఆర్గోనులో ను ఉన్న కర్మస్థానములపై ఫిరంగులు కాల్చబడినవి. మ్యూనుచికి కర్మస్థానములపై హాకోరుపై కర్మస్థానములపై సరిపి అవజయమందిరి. మ్యూనుచికి తూర్పుభాగముఃఫిరంగులను గాల్చుట మరలపొగింపుమైనది. దోమాంటుకు దక్షిణముననున్న కరానుపాక్షధమపయ్యస్య పంతులను జర్మనీయులత్రహాగ కల వడి తండ్రిపతండుబుంగ ఫెంచి సేవలవైదీరిగాని ప్రయోజనములేకపోయెను. కరానుపాక్ష యగ్నిధాటి కాగబాక కెల్ల చెట్లచెజర్మనీవారి సేవలపాపూర్వకరణమునకుపారిపోయినవి. ఇటుగూడ కరానుపాక్ష ఫిరంగిదళములచే నీ నైస్యముల కధికన వ్యయము సంప్రాప్తిచెయ్య. కలెటె అరణ్యమున కరానుసేవల నుండునకు పోవుచున్నవి. ఆడను లిశోమనుస్తేవనుపై తమ వి మానము 34 బాంబులు వేసెనని కరానువారు ప్రకటించిరి.

పరాను సేవలు

ఉచ్చదళలో నుండుట.

పేరిగు ఏప్రిల్ 4:—వైస్రయెడ్ల నీ నైస్యముల తమ గౌరవము గాపాడుకొనుచున్నవి. ఎవోకొరునుండి మాలను కోడలరకును సంకులమును ఫిరంగియుద్ధముజరిగినది. దోమాంటు వాట్సు ప్రదేశముల జర్మనీయులు ముట్టడి కార్యముల మరి తలవెట్టలేదు. గాని మా కృతీకట్టుకుల నా పరాను ఫిరంగులు బలపడినవై వై ప్రదేశములనుండు జర్మనీవారి స్థానములకు వి శేష న వ్యయము న లి గించినవి. కర్మస్థానముల పరిశీకారము బలపీసమై యుండెను. బో యిలి వై వై తూర్పుభాగములపై కర్మస్థానముల గవీరిగాని కుపాక్షిదళము వారిని తరుగుగొట్టెను. ఆర్గోనులో కర్మస్థానముల సామానబండ్ల వరుసలపై, మాఫిరంగులు ప్రయోగింపబడినవి. ఆర్గోనులోను కర్మస్థానములపై ఫిరంగులనుగాల్చుచుంటిమి అని ఒకకర్మస్థానమున నుడవారినబడినది.

అంతిమము

రష్యా

జనరలుఇవనాఫ్ గారు.

కెట్రోగ్రాడు, ఏప్రిల్ 4:—వైస్రయెడ్లపై నైస్యధి కారియగు పీట పింపును బుచ్చుకొనిరి.

జర్మనీయుల నూతనఆయుధ విశేషములు.

లండను ఏప్రిల్ 4:—జర్మనీయులు నూతనరీతిచేతి గోళములనుపయోగించుచుండిరి. పీరలకు ప్రతి అయిపోయినది. అందుచే నార నుపయోగించు చుండిరి.

రష్యావారి ప్రకటనము.

కెట్రోగ్రాడు, ఏప్రిల్ 5:—జర్మనీయు లింకను ఇట్టులలోనంతెన ముఖమున ఫిరంగులుగాల్చుచుండిరి. ఇదితప్ప ఉత్తరరంగమున విశేషము లేనియ్యునులేవు రొవ్వు పార్షిలపై జర్మనీ వైమానికులు బాంబులవేసిరి.

కాకనకురంగమున రష్యావారు 2కంపెనీల కురుమ్మలపై కులనుబందీలనొనర్చిరి. చుట్టడినులనుండిరష్యావారు వాయవ్యములపై నుండుకు జనుచుండిరి.

పోర్చుగలు వైద్యశాలానాక.

లండను, ఏప్రిల్ 5:—31-3-16 వ తేదీని తెలుసుకు ఈకాన్యమున నొకరష్యానాకను టర్కీజలాంతర్గామి ముంది నది. ఆనాక 12000 టన్నులుగలది. ఆనాకవైనికులను యుద్ధ సామగ్రిలనుగూడ కొనిపోవుచున్నదని టర్కీవారు ప్రకటించిరి. ఆనాక పోర్చుగలు నాకయే ఆయుయునాక.

రష్యాస్టేషనాని.

కెట్రోగ్రాడు, ఏప్రిల్ 5:—వైస్రయెడ్ల భాగపు సేవలను నడుపుటయందు జనరలు ఇవనాఫు గారి స్థానమున జనరలు బుగ్రిసిదాఫుగారు నియమింపబడిరి.

అంతిమము

ఇటలీ

అస్ట్రీయను సేవలు వెనుకకు తరుమబడుట.

రోము, ఏప్రిల్ 5:—లగారినును, గానలోయలకు నడుచుచున్న గొరిజలూకు వాయవ్యమునను తీవ్రమున ఫిరంగి యుద్ధములు జరిగినవి. మాంటినిగొ, మాంటి క్రిస్టలొయెడ్ల ఆస్ట్రీయను లొంగివచ్చిన చిన్న ముట్టుకులు ఓడింపబడినవి. విమానము

ట్టుకులుగూడ వెట్కు లొంగగొట్టబడినవి ఇటలీ విమానము కటి గొంబులపై బాంబులవేసి నిప్పంటించెనని ప్రకటించబడినది.

అస్ట్రీయను మంత్రి.

రోము ఏప్రిల్ 4:—నిన్నటిదినమున మంత్రిగారు ఇటలీరాజుగారి కంక్షిని ఫలహారమునర్పిరి. అనంతరమున రాజుగారు పీరిని ఇటలీ రంగ ప్రదేశములకు గొనిపోయిరి. ఈ ఉదయమునగూడ సంచారము జరిగినది. అన్ని ప్రదేశములయందును మంత్రిగారికి ఉత్సాహపూర్వక స్వాగత మొసంగబడినది. మధ్యాహ్నమున పీరినుండి బయలుదేరిరి. సేనానులు కెట్రోనా, పోర్టోగార్లు పీరి వరుసరందిరి.

అంతిమము

టర్కీ

బాగ్దాదు దాడి

లండను ఏప్రిల్ 4:—బాగ్దాదుపైదాడి జనరలు నిక్సనుగారి సలహాపైని చేయబడినది చేంబర్లెను గారునడిచిరి.

అంతిమము

బల్గేరియా

బల్గేరియాలో తటస్థులు ప్రయాణముచేయుగూడదు

లండను ఏప్రిల్ 8:—తటస్థులదేశమున ప్రయాణము చేయుగూడదని నిశ్చయింపబడినది. ఇందులన గ్రీసునుండి కృయణచేయువారి కిబ్బందికలుగును. గ్రీసుదేశమునెడ వైరభావముతో నీ నిశ్చయము చేయబడినది రాజకీయ కర్మచరణులలోని వాడుక అని ఏభెక్కునండి, రంతివా ర్తవచ్చింది.

అంతిమము

గ్రీసు

గ్రీసువారికి బదులు

పారిసు ఏప్రిల్ 5:—అమెరికాదేశముననున్న జర్మను వర్తకసంఘమువారియొద్ద 60 లక్షలపానులను బడలు పుచ్చుకొనుటకు గ్రీసువారికనుమతిగా రాలొడించుచున్నార. గ్రీసుదేశమునందలియుద్ధగులకు జీతములను తాత్కాలికముగనిలుపు చేసిరి.

అంతిమము

నార్వే

నార్వేవారి స్త్రీమర్దన ముంచుట.

లండను ఏప్రిల్ 4:—ఇటీవల నార్వేవారి స్త్రీమర్దన ముంచివేయబడినవి ఇందులకు మితాలూకు జలాంతర్గాములు కారణములా? అట్లయినచో వ్యవహార మింతకులసినదని నార్వేదేశమువారు జర్మనీకి వ్రాసినది కో వెనుపేగను నుండి తంత్రీవార్తవచ్చింది.

అంతిమము

అమెరికా

జనరలు విల్లా పాక్షికుల యోటమి.

న్యూయార్కు ఏప్రిల్ 5:—ఈ నెల 1 వ తేదీని ఎగూకును కేలిఫోర్నియా వద్ద విల్లాగారి యువకులు 200 మంది అమెరికను గుర్రపుదళము (200 ఆర్మీలు)చే నోడింపబడిరి. విల్లా గారి అనుచులలో 80 మంది చుడసిరి. అమెరికావారికి నష్టములు కలుగలేదు.

అంతిమము

జపాను

జపాను స్త్రీమర్దన చెందుచెక్కలగుట.

హంకాంగు ఏప్రిల్ 5:—షియతు అనస్తీతుర రెండు చెక్కలైనది.

అంతిమము

ఫిల్లీ

ఇండియా మంత్రిగా రంపీర తంతివార్త

సింలా ఏప్రిల్ 5:—ఈనెల 3-వ తేదీ రాజకీయిధి కిట్లు తంతివార్త పంపబడినది.

హాద్రోమాంటు వాట్సులకు దక్షిణమునందు అరణ్యముల మధ్యమున గతనెల 31-వ తేదీరాత్రి తీవ్రముగ ఫిరంగులు కాల్చబడినవి. 2వ తేదీ జర్మనీయులు రెండుముట్టులనుజరపిరి. తీవ్రముగ పోరాటముజరగెను. తీవ్రముగ జర్మనీయులు గ్రామపశ్చిమ భాగమునగాల్చుకొనిరి. అతేదీని జర్మనీయులు తీవ్రముగ ఫిరంగులుగాల్చి వాట్సుల పర్యేక్ష సేవలతో ఒక్కసారిదోమాంటు పరిసరస్థానములపై ముట్టడిచరిచిరి. కాని ప్రతిముట్టుకుల నొకరి ప్రాంతివారు వారిని తరిమివేసిరి. వాట్సుగ్రామదక్షిణపు చివర కరానువైస్య పంక్షి జివయుచున్నది. పాడుబడిన యీ గ్రామమునుండి కరానువారు తీరిపోయిరి.

మ్యూజునడికి కర్మస్థానమున ఎవోకొరు అరణ్యములపై జర్మనీయులు చాలపార్లు గలిసి యోడింపబడిరి.

ఫిరంగిదళములముల విమానపోరాటములు జరిగినవి యు మంగుగనులు వెట్కులు వైస్రయెడ్లను ముట్టడియులు తెలియపరచిరి. వార్షినియాలో ఒకీకాకు దక్షిణమున చిన్న యుద్ధములు జరిగినవి ము జర్మనీయు లోడింపబడిరియు రష్యావారు తెలియజేసిరి.

పోర్చుగలు యుద్ధనాకను బాల్వికునముద్రమున నొక జర్మనీ జలాంతర్గామి ముంచెను.

ఇటీవల తాము కాన్స్టాన్టినోపుల్ జముంచుకొనన ఒకానొక స్థానముపై ఆస్ట్రీయనులు ముట్టడిచరిచియు వారిని తోలి తేసితిమనియు ఇటలీయులు తెలియపరచిరి.

కేరవారువాటి రాత్రి రెండు విమానములు ఇంగ్లాండు దేశ ఈకాన్యతీరమునకు వచ్చినవి. ఒకటి మరలివది. రెండవది బాంబులవేసినవి 100 గుర గాయపడి 16 మరచనిపోయిరి. పార్కట్టు తీరమును, ఇంగ్లాండులోని ఉత్తరవాయవ్య దిశల నుండు జిల్లాలను ఆకావారువాటిరాత్రి జప్తినులు ముట్టడించినవి.

వాతావరణస్థితి

1916 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 6-వ తేదీ.

ప్రదేశములు.	విస్తీర్ణము చ.మై.	ఉష్ణోగ్రత సెం.	కడచిన 24 గంటలలో, నీడను ఉష్ణోగ్రత		వర్ష పాతము.		
			గరిష్ఠ	నిమిత్త	గరిష్ఠ	నిమిత్త	గరిష్ఠ
గోవాలోపుకము	29.816	84.9	75.7	0.09	0.11	0.08	
నాల్లేరు	29.882	89.9	78.5	0.06	
కాకినాడ	29.934	95.7	79.2	0.11	
బందరు	29.886	91.4	76.4	0.06	
గుంటూరు	...	96.7	77.8	0.21	
వెల్పూరు	29.886	95.4	76.9	
మద్రాసు	29.918	92.2	77.6	0.06	
కడప	29.910	91.8	78.4	
నాగపట్టణము	29.884	92.9	81.8	0.08	0.08	0.01	
కొలంబా	29.886	88.9	78.4	0.10	2.31	1.17	
తిరువనంతపురము	29.889	89.2	78.5	...	0.42	0.62	
కొచ్చి	29.886	91.2	74.7	0.15	0.15	0.52	
కల్లికోట	29.886	90.8	80.8	0.10	
చంగురూరు	29.887	93.9	79.9	0.04	
కొంబాయి	29.902	89.3	77.4	...	0.04	...	
హైదరాబాదు	29.915	98.8	78.7	...	0.95	0.21	
అనంతపురము	...	104.4	78.8	0.05	
బళ్లారి	29.866	105.1	77.7	0.07	
కర్నూలు	29.907	108.7	81.0	0.08	
కడప	29.886	106.4	81.8	
తెంగురూరు	29.865	94.9	71.8	0.10	
కొడైకానూరు	22.815	68.6	54.0	...	0.54	0.87	
ఉదకమండలము	
కొయంబత్తూరు	29.908	99.5	75.7	0.14	
కల్లూరు	29.917	99.2	78.5	0.01	
సీలము	29.908	101.2	77.8	0.38	
తిరువనాపల్లి	29.909	102.2	79.0	0.03	
పుదుకోట	29.909	99.8	79.5	0.12	
చుళుర	29.899	92.8	78.8	...	0.02	0.15	
తిరువత్తూరి	0.02	0.05	0.27	

బంగాళాఖాతమున వాయుభారము తగ్గి కర్మస్థాన తీరమునను ఉత్తరభాగమున హెచ్చినది. నులవారులోకర్మస్థాన పర్యేక్ష లన్నిటియందును మధ్యమోష్ణ పరిమాణము హెచ్చుచున్నది. గాని ఉష్ణపరిమాణమున గలిగిన మార్పులు కడు నల్లములు-సర్వత్ర కలిసియు వేడిమి కడుస్వల్పముగ హెచ్చినది. నిన్నటిదినమున కడపలో వేడిమి 106 డిగ్రీలు. రాత్రిపూట వేడిమి మామూలు సరికిమించినది. వాయు నుండలమునందలి తేమ ఇంచుమించుగమామూలుకలె నున్నది. అంతిమము ముప్పుపట్టియున్నది. గాని ద త్రయండలములకు మాత్రము ఆకానము కర్మస్థానము నున్నది. దక్షిణమున ఉడుములతో వానకురిసినట్లు తెలియవచ్చినది.

ఆర్. ఎల్. జోన్ను,
వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

THE GREAT WAR.

British Budget: New Taxation Proposals.

TURKISH SUBMARINE SINKS THE "PORTUGAL".

Renewed Activity at Verdun: Successive Waves Repulsed.

GERMANY'S NEW DEVICE TO MEET LACK OF COTTON.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

Mr. McKenna's Budget Statement.

LONDON, April 5.

The House of Commons was full when Mr. McKenna rose to make his budget statement.

Mr. McKenna began by assuming that the war would last the whole of the financial year. The actual expenditure, he said, was 1,559 millions. The total financial assistance to the Allies and Dominions was 316 millions. The actual revenue was 337 millions. The deficit of 1,222 millions was made up by 600 millions war loan, 154 millions by the sale of bonds, fifty millions Anglo-French loan, and the balance by the sale of Treasury bills.

Expenditure, he said, must inevitably increase. He estimated the total expenditure for the year at 1,825 millions, of which 1,150 millions would be directly for war. The advances to the Allies and Dominions would amount to 450 millions. He hoped that there would be serious economies in military administration, and expressed loyal gratitude for His Majesty's kindly gift. The Government was awaiting the return of Mr. Asquith to decide about the disposal of the gift.

He estimated the revenue at 502 millions. The deficit would be met by borrowing.

It was also proposed to raise the lowest rate of income tax to two shillings and three pence, rising on earned incomes of £2,500 to five shillings. Unearned incomes would reach the maximum of five shillings at £2,000, but the flat rate on unearned incomes to be deducted at the source would be five shillings.

Income-tax on naval and military salaries would be unchanged, Mr. McKenna said these increases would produce 43½ millions. Amusement tax, including theatres, cinemas, horse racing and football, would produce five millions. There would be a tax on railway tickets, producing three millions; and an additional half penny a pound on sugar, producing seven millions. The duties on cocoa, coffee and chicory would be increased to six pence a pound, producing two millions. There would be also a tax on matches of four pence per thousand boxes, yielding two millions; and on mineral waters of four pence to eight pence a gallon, also yielding two millions.

Licences for motor-cars would be doubled or trebled according to horse power, which would yield eight hundred thousand.

The excess war profits tax would be increased to sixty percent.

The taxes on tea and tobacco would remain unchanged for the present, but a second budget would be necessary in July, when the question of further taxation of the commodities might arise.

Mr. McKenna concluded by saying that the Government were making ample provision for the war, and when peace came we should have ample margin for remission of taxation. We were raising upwards of three hundred millions yearly by taxes imposed since the war, while Doctor Helfferich had announced a doubtful increase by taxation of twenty-four millions. We could justly claim that we had not been found wanting in civil as well as military courage.

Mr. McKenna mentioned that the daily expenditure was five millions.

LONDON, April 5.

In the course of his budget statement Mr. McKenna said that assistance to the Dominions amounted to fifty two millions. There had been a saving owing to the public spirit of Canada, which had raised loans in its own territory and in the United States. He emphasised the expansive power of British Trade as shown by the revenue returns. "We had before the war a debt of 651 millions, and on the 31st March the total was 2,140, but 368 millions would be returned by our allies. We had also to look to an increased yield from new taxation. We had never borrowed in advance without making provision for interest and liberal sinking fund. The expenditure was five millions daily, but apart from advances to the allies and the dominions it would be 3¼ millions. The double income tax would be dealt with when the proposed reconsideration of the income tax law took place." Mr. McKenna pointed out that rich men paying the super-tax would pay in taxation no less than 77 per cent out of their excess profits. He anticipated a reduction of revenue from the duty on beer by three millions, and from spirits by two millions. The Government had resolved to deal with the importation of luxuries by stopping importation altogether rather than by tariff. The shortage of labour and inadequacy of machinery for dealing with them had rendered extension of tariffs impracticable.

At the end of 1916-17 our net debt would be 2,640 millions and debt charged with sinking fund would be 145 millions.

LONDON, April 5.

The morning papers greet the Budget Statement with general approval.

The "Graphic" describes it as a magnificent war budget and says:—At last the Government has had the courage to propose an adequate scheme of war taxation. There may be some outcry about the poor man's sugar, but the poor man pays no income tax.

The "Daily Telegraph" while regretting the increase in the income tax, says victory will be worth whatever we have to pay for it.

The "Morning Post" says: The Budget statement does not daunt the nation from continuing the course it has laid down for itself from the King downwards. Everybody is prepared to make great sacrifices.

The "Times," while doubting the wisdom of the tax on railway tickets and the justification for an increase in the income-tax, opines that the net result of the new proposals for financing another year of war will only be regarded with justifiable pride by all having the maintenance of British credit at heart.

The "Daily News" says:—The War has discovered a financial strength beyond most extravagant dreams. Mr. McKenna has faced the problem with boldness and prudence.

The "Daily Chronicle" says it is a bold war budget and entirely businesslike.

The "Daily Chronicle" says: Mr. McKenna's measures are heroic, but the public will respond cheerfully.

All new Taxes Adopted.

The House of Commons has adopted all the new taxes

The Prince of Wales.

LONDON, April 5.

The Prince of Wales has been gazetted Captain in the Grenadier Guards and Staff Captain to the Headquarters units.

Responsibility for the Advance on Bagdad.

LONDON, April 5.

Mr. Chamberlain announced that General Nixon advised the advance to Bagdad.

Licenses for Importing Cotton Yarn.

LONDON, April 5.

Speaking in the Commons Mr. Runciman said, that licenses for the importation of cotton yarn would generally be given only in respect of goods "enroute" and paid for before the 25th March.

1,95,000 Women Working in Munitions Factories.

LONDON, April 5.

Mr. Aldison said that there were now 1,95,000 women working in munition factories.

Many Air Raids Driven off from London.

Mr. Tennant's Statement.

LONDON, April 5.

Mr. Tennant said it was impossible to be certain as to who was responsible for felling the zeppelin £15 as several hits were made, it was believed, by different batteries. The new London defences were most successful and more than one attack had been driven off from the metropolis without the inhabitants being aware of it. (Cheers).

A. D. S. O. Awarded.

LONDON, April 5.

The "Gazette" announces that Major Souter of Murray's Jats commanding the Dorset yeomanry has been awarded the D. S. O. for gallantry at Agadir in Egypt on 26th February.

Another Zeppelin Raid. On East Anglian Coast.

LONDON, April 5.

The War Office announces that a Zeppelin is reported to have crossed the East Anglian coast at two this morning. Several explosions were heard, but hitherto no fragments of bombs have been discovered, and neither casualties nor damage are reported.

A Message of Sympathy.

LONDON, April 5.

In the House of Commons Sir Edward Grey said that sincerest sympathy had been conveyed to Zill-es-Sultan on the death of Prince Bahram.

The Rupee in Egypt.

LONDON, April 5.

Sir Edward Grey announced in the House of Commons that the introduction of the rupee into Egypt was merely temporary.

TELEGRAMS.

The Stricken Zeppelin.

LAHORE, April 5.

LONDON, April 4th.—It is reported that the L-15 sank in shallow water and that its recovery is possible.—("C. and M. Gazette.")

German Machine Shot Down. Artillery and Mining Activity.

LONDON, April 5.

A British communique says:—Yesterday a German machine was shot down by one of our machines behind our lines south of Souchez. The pilot and observer were killed. To-day there has been mutual artillery activity about Souchez, Angres, Saint Eloi and Ypres, and some mining activity about Neuville, Saint Vaast, Hulluch and the Hohenzollern Redoubt.

Obituary.

Sir John Gorst.

LONDON, April 5th.—The death is announced of Sir John Gorst.

France.

THE BATTLE AT VERDUN.

Strong German Attack.

REPULSED WITH HEAVY LOSSES TO ENEMY.

LONDON, April 5.

PARIS.—A communique says:—Enemy organisations were effectively bombarded north of the Aisne and in Argonne. An enemy attack at Hancourt west of the Meuse failed utterly. East of the Meuse bombardment was resumed with the greatest violence. The Germans launched an extremely strong attack against the first French lines south of Douaumont. Successive waves of attack were swept by waves of fire and the Germans retired in disorder to Chaufour wood, where French artillery concentration inflicted heavy losses. The French continued to make progress in the Caillette wood. A French dirigible dropped thirty-four bombs on the Auden-le-Roman station.

French Maintain Upper Hand, Lively Artillery Duel.

LONDON, April 5.

PARIS.—The French are maintaining the upper hand at Verdun. A communique says:—There was lively artillery duel from Avocourt to Malancourt. The Germans in Douaumont and the Vaux region did not attempt further attack, but our batteries, strengthened by our counter-attacks, became particularly active against the German positions there. The enemy's reply was feeble. The enemy attacked eastward of Bois-le-Prete, but was repulsed by rifle fire. Our batteries in Alsace bombarded convoys, and we continued to bombard enemy works in Argonne.

Russia.

Retirement of General Ivanoff.

LONDON, April 5.

PETROGRAD.—General Ivanoff, commanding the southwestern armies, has retired.

Changes in Russian Command.

PETROGRAD.—General Brussiloff succeeds General Ivanoff in command of the Southwestern armies.

A Russian Communique.

LONDON, April 5.

PETROGRAD.—The Communique says:—The Germans continue the bombardment of Ikskul Bridgehead. But otherwise there was no change in the northern sector where floods are rising. German airmen bombed Rovno and Sarny.

A Caucasus Bulletin.

A further communique says that the Russians made prisoners of two Turkish companies in the Caucasus. The Russians are advancing northwesterly from Mush and Bitlis.

The New German Grenades.

LAHORE, April 5.

LONDON, April 4th.—Reports from Verdun and Russia both refer to the new German grenades. An Exchange telegram from Petrograd says that they have a range beyond the throwing powers of the Minnenwerfer. The Russians declare that the latest 12-inch guns emit blue flames and strange non-injurious fumes. The conclusion is that the Germans, since they have been deprived of cotton, have been using wood fibre with a substitute for nitro glycerine.—("C. and M. Gazette.")

Ice on The Dvina.

LAHORE, April 5.

LONDON, April 4th.—The ice on the Dvina is breaking up.—("C. and M. Gazette.")

Italy.

Mr. Asquith at Italian Front.

Touring with the King.

LONDON, April 5.

ROME.—Mr. Asquith lunched yesterday with the King, who afterwards conducted the Premier to various points on the front. The tour was continued this morning, still under the guidance of the King. Mr. Asquith everywhere met with the most enthusiastic reception.

He left in the afternoon, Generals Cadonna and Porro accompanying him to the station.

Intense Artillery Duels.

Austrian Attacks Repulsed.

LONDON, April 5.

ROME.—A communique reports intense artillery duels between the Lagarina and Sugana Valleys and north-

TELEGRAMS.

west of Gorizia. Small Austrian attacks at Montecristallo and Montenero were repulsed. A number of attempted air-raids were also repulsed. An Italian aeroplane bombed Gorizia, causing a fire.

Turkey.

"Portugal" Sunk by Turkish Submarine.

LONDON, April 5. The Turkish communique claims that a Turkish submarine sank a Russian transport of 12,000 tons with soldiers, and war material on board northeast of Batum on the 31st March. This evidently refers to the "Portugal". Budget well Received.

The Budget has been well received and undoubtedly will be easily passed. The Labour members assured the Government that the working classes were determined to bear the burden to secure victory.

Greece.

Greece Negotiating for a Loan.

PARIS.—Greece is negotiating with a German-American firm for loan of six millions sterling. The salaries of Greek civil servants have been suspended.

Belgiums

German Resistance on Belgian Coast.

LONDON, April 4th.—It is again reported that the Germans are preparing to resist the British landing on the Belgian coast.—("C. and M. Gazette.")

Bulgaria.

Neutrals in Bulgaria.

LONDON, April 4th.—An Exchange telegram from Athens says that neutrals are forbidden to traverse Bulgaria. Travellers from Greece are especially affected. Diplomatic circles regard the prohibition as an unfriendly act towards Greece.—("C. and M. Gazette.")

Norway.

Sinking of Norwegian Ships.

The Government's Action.

LONDON, April 5th.—An Exchange telegram from Copenhagen states that the Norwegian Government have asked Germany to ascertain whether German submarines torpedoed the numerous Norwegian ships recently lost, in which case she will demand full compensation.—("C. and M. Gazette.")

Japan.

Japanese Steamer Broken in Two.

HONGKONG.—The "Chiya Maru" has broken in two.

United States.

American Cavalry's Success

NEW YORK.—Two hundred American cavalry defeated two hundred followers of Villa at Aguas Calientes on April 1st, killing thirty. Americans had no casualties.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, April 5. The following telegram dated the 3rd instant has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The French report that during the night of the 31st March there was a bombardment extremely violent between the woods south of Haudumont and Vaux. The Germans launched two attacks on the 2nd and after a very keen struggle gained a footing in the western part of the villages. During the 2nd the Germans after an extremely violent bombardment with heavy artillery made four simultaneous attacks of more than one division strong against the positions near Davaumont but counter-attacks drove them back in northern portion of the wood. The French line now skirts the southern edge of the village Vaux, the ruins of which the French evacuated.

West of the Meuse the Germans made several powerful attacks against the redoubt Avocourt wood but all were repulsed.

The British report considerable aerial artillery and mining activity.

The Russians report minor engagements and repulse of German attack on the height south of Ojka in Volhynia.

The France Russian an Hospital Ship "Portugal" though painted with the prescribed colours and recognised by the Turkish Government was sunk by a German submarine in the Black sea.

The Italians report the repulse of an Austrian attack against the position on Garso recently won by the Italians.

TELEGRAMS.

Two airships approached the north-east coast of England on Saturday. One returned and the other dropped bombs killing 16 persons and injuring 100. On Sunday night there was a Zeppelin raid on the coast of Scotland and Northern and South-Eastern Counties of England.

The Indian Industries Commission.

Two Seats Accepted.

DELHI, April 5. It is understood that the following two gentlemen have been offered and accepted seats on the Commission on Indian Industries:—

(1) The Right Hon'ble Sir Horace Curzon Plunkett. Sir Horace Plunkett is well known for his work in connection with industries and agricultural co-operation in Ireland. (2) Dr. E. Hopkinson, Managing Director, Mather and Platt and Deputy Chairman, Chloride Electric Company.

The Viceroy's Arrival.

DELHI, April 5. Lord Chelmsford arrived here punctually this morning.

The Viceroy's Arrival at Delhi.

DELHI, April 6. H. E. the Viceroy with Lady Chelmsford and daughters and members of His Excellency's staff arrived at Delhi to-day, the entry being public. Escorts and Guards of Honour were furnished by the troops in garrison and Volunteers. The Chief Commissioner was at the railway station. The member of the Government of India including the Commander-in-Chief and all the members of the Executive Council and leading residents and their families met their Excellencies at the Viceregal Lodge.

Hearty Greetings from Calcutta.

Calcutta papers accord hearty greetings to Lord Chelmsford. The "Englishman" says:—Lord Chelmsford comes to India with an open mind. He has already grasped the fundamental need of India for commercial development. The paper concludes:—"Calcutta and Bengal have not received at the hands of the Government of India of late the treatment they have a right to expect, and whatever the cause of it may be, it is not unnatural that Lord Chelmsford should be looked upon to remove it.

The Patrika.

The "Patrika" says:—If Lord Chelmsford can restore the lost industries of India, and does nothing else he will earn the fervent gratitude of the nation.

The "Bengalee."

The "Bengalee" rejoices that the policy of Lord Chelmsford will be one of trust.

Calcutta.

Political Crime in Bengal.

CALCUTTA, April 5. In drawing the attention to the growth of political crime in Bengal at Tuesday's meeting of the Legislative Council, Lord Carmichael stated that the local government have deputed Mr. J. G. Cumming to assist the police in dealing with particular forms of crime in the Presidency.

—o—

Bombay.

War Enthusiasm in Portuguese India.

BOMBAY April 5. Manifestations of war enthusiasm accompanied with popular demonstrations in the streets continues, writes a "Times of India" correspondent, in Portuguese India. The Municipal Chambers of Damão, Diu and other districts have held special sessions expressing their loyalty and whole-hearted devotion to the cause, on behalf of which Portugal has joined the Allies. H. E. the Governor-General has been receiving letters and telegrams from different parts of Portuguese India from State officials and others, offering their services to go to the front. Some of them have asked that they may be included in the very first Portuguese contingent that may be despatched to Africa or to Europe.

Two Italians P. Giacomo Sollocossa and Guido Felice who formed part of the crew of the Austrian steamer "Vorwaerts" now interned at Mormugao and were removed to the Gunboat "Sado" have offered their services to fight for the Allied nations.

A telegram from the Lisbon Government to the Governor-General directs that all military officers, who were promoted to Captains by the Decree of the 29th January, 1916, should proceed immediately to Mozambique the territory bordering on German East Africa.

Deccan Sabha Thanked.

POONA, April 5. In acknowledging the address presented to His Excellency Lord Hardinge by the Deccan Sabha Poona, Sir James Duncanson Private Secretary to Lord Hardinge, says: I am to say that His Excellency in reading this address cannot but recognise the appreciative spirit in which it has been drawn up and he desires me to send through you to the Deccan Sabha his warm thanks for the kind words in which they have referred to the events of the past 5½ years.

Lord Hardinge bids farewell to India with a full heart and he will always greatly value the tribute of the friendly feeling conveyed in the terms of the farewell address of the Deccan Sabha.

United Provinces.

Why Dr. Sapru Withdrew His Candidature To the Imperial Council.

ALLAHABAD, April 5. The Hon'ble Dr. Tej Bahadur Sapru writes a long letter to the local papers justifying his support of compromise regarding Hindu Mahomedan representation in connection with the United Provinces Municipal Bill. Dr. Sapru says: As regards the question of surrendering principle I think that a fair and equitable compromise can never be opposed

to any principle of morality or politics. Another result of this split in the Hindu came over this question seems to be the resignation of Dr. Sapru from the Presidentship of the United Provinces Congress Committee, just announced.

The "Pioneer" says:—The Municipalities Bill is a most important piece of legislation which has been before the United Provinces Council for the past fifteen years

Behar.

Behar High Court.

ALLAHABAD, April 5. It is understood that Mr. D. H. Kingsford will act in the place of Mr. Justice Chapman of the Patna High Court, proceeding on leave.

Mr. Justice Sharafuddin will be, it is understood, one of the Judges in the Orissa Circuit Court.

South India.

Release of the Rajah of Cochin's Son.

BOMBAY, April 5. The following are full particulars regarding the release of the son of the Cochin Raja:—When war was declared between England and Germany a son of His Highness the Rajah of Cochin found himself in Germany being a Feudatory Prince subject to England he was detained and prevented from returning to India. At the end of last year the Raja of Cochin happened to be in Madras, when it was suggested to him that he might get the Vatican to mediate with Germany on behalf of his son. Acting on this suggestion he approached the Portuguese Bishop of Mylapore with a request that he would use his good offices with the Pope to secure his son's freedom. The Bishop interested himself in the case and lost no time in communicating with the Holy See, with the result that last month he had the satisfaction of receiving from the Papal Secretary, Cardinal Gaspari, a telegram informing him that through the Pope's intervention the Raja's son had been set at liberty, and according to the German Foreign Minister's communication, would soon be on his way home.

BRIEF TELEGRAMS.

The Chief of Mathola State in Kolhapore Agency, is proceeding on active service.

THE P. and O. S. S. "Karmala", with the outward mails of the 24th ultimo, passed Suez at 10 p. m. on Tuesday, the 4th instant.

The United Provinces Medical Bill is not to be considered at the Meeting of the Legislative Council to-day. The bill will be taken up at the next meeting of the Council in the plains after the move to the hill.

A member of the Punjab Chiefs' Association have subscribed a sum of Rs. 9000 for the purchase of a motor ambulance which they have presented to the St. John Ambulance Association.

Mr. R. E. Holland, I. C. S., will shortly resume his appointment as Deputy Secretary to the Government of India, Foreign and Political Department, in the place of Major Trench reverting to his appointment of Assistant Secretary.

A parade was held at Lahore Cantonment on Tuesday morning in honour of the assumption of Viceroyalty by His Excellency Lord Chelmsford. All the troops in the Garrison paraded and a detachment of the 1st Punjab Volunteer Rifles also took part.

Latest Telegrams.

Verdun Fight Not Yet Over.

LONDON, April 5. The "Times" Military correspondent who has visited Verdun writes:—The fight is not yet over although a moral victory has already been won. The correspondent pays a high tribute to General Petain's skill in reorganising the defence and particularly in the use of artillery. He pays a high tribute also to the French supremacy in the air and the gallantry of all arms. He does not believe, the correspondent goes on, in their chiefs, and in themselves they are confident of victory. They are out to win. The Crown Prince as a commander has been a failure and is using up divisions singly. The German line is being drained of men to save him from failure. The Germans have 34 divisions including reserves before the British front and 30 before Verdun. The remainder of the western front is thinly held. There is scarcely a single fully formed brigade in reserve apart from those before the British and those withdrawn from Verdun for repairs. The Germans boast that many French divisions have been used at Verdun. This is because the French rest their divisions before they lose their quality. The Germans lacking in reserves and obliged to use their men until they have lost 50 percent. Then they reconstitute them and use them again. (Pioneer Cable.)

LONDON, April 5th.—The "Ida Nazionale's" Berne correspondent says that Germany launched eight submarines of a formidable type last week. There was great difficulty in manning them.

The "Ida Nazionale's" Berne correspondent says that Sidi Mahomed Heral Grand Senussi's brother has arrived to offer submission. Other chiefs are arriving. The Arabs defeated by the British are dying of hunger and selling their arms to the Italians.

Italian Cyrenaica is completely satisfied. —(C. and M. Gazette cable.)

A Critical Moment.

PARIS, April 5. Professor Baldwin, who was a passenger on the "Sussex," and is an old friend of President Wilson, is strong in his condemnation of the President's policy. Professor Baldwin urges Americans to force the President to take action. In Washington's words, he says, they are at a moment when they will save or lose their reputation.

164] Post Box 167, (P.) MARDAS.

MADRAS:—Printed and Published by K. Nageswara Rao at the "Andhra Patrika" Press 6 & 7 Thambu Chetty St, George Town.